

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ДЕНСАУЛЫҚ
САҚТАУ МИНИСТРЛІГІ**

ТЕХНИКАЛЫҚ ЖӘНЕ КӘСІПТІК БІЛІМ БЕРУ

ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ

ЖАЛПЫ ПРАКТИКАДАҒЫ МЕЙІРБИКЕ ІСІ

0302000 - «МЕЙІРБИКЕ ІСІ» МАМАНДЫҒЫ

0302033 - «Жалпы практика мейірбикесі» біліктілігі

Сағат көлемі - 214

Астана 2010

Авторлар:

1. Н.П. Пягай – «Көкшетау медицина колледжі» МКҚК ЦӘК төрайымы, арнайы пәндер оқытушысы;
2. Г.А. Валеева – «Көкшетау медицина колледжі» МКҚК арнайы пәндер оқытушысы;
3. И.И. Мокрова – «Көкшетау медицина колледжі» МКҚК арнайы пәндер оқытушысы;
4. О.В. Головина – «Көкшетау медицина колледжі» МКҚК арнайы пәндер оқытушысы.

Сарапшылар:

1. Л.К. Сагидолдина – С.Д. Асфендияров атындағы ҚазҰМУ дерматовенерология кафедрасының доценті, жоғары санатты дәрігер;
2. М.Ш. Нурманова – Алматы қ. «Орта медициналық және фармацевтік қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Республикалық колледжі» МҚКМ «Мейіrbике ісі» ЦӘК төрағасы, м.ғ.к.;
3. А.А. Телибаева – «Орта медициналық және фармацевтік қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Республикалық колледжі» МҚКМ хирургия пәнінің оқытушысы, м.ғ.к.;
4. Л.К. Смайлова – «Орта медициналық және фармацевтік қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Республикалық колледжі» МҚКМ акушерия және гинекология пәнінің оқытушысы;
5. М.А. Смаилова – «Орта медициналық және фармацевтік қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Республикалық колледжі» МҚКМ оториноларингология пәнінің оқытушысы;
6. С.М. Манапова – «Орта медициналық және фармацевтік қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Республикалық колледжі» МҚКМ «ЕДШ және массаж» пәнінің жоғары санатты оқытушысы;
7. Г.И. Омарова – «Орта медициналық және фармацевтік қызметкерлерді даярлау және қайта даярлау жөніндегі Республикалық колледжі» МҚКМ «Офтальмология» пәнінің жоғары санатты оқытушысы.

1 Медицина білімі мен ғылымының инновациялық технологиялар республикалық орталығы мен «Көкшетау медицина колледжі» МКҚК ӘЗІРЛЕГЕН ЖӘНЕ ҰСЫНҒАН.

2 Алғаш рет ЕНГІЗІЛГЕН.

3 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ 0302000 - «Мейіrbике ісі» мамандығы бойынша 0302033 - «Жалпы практика мейіrbикесі» біліктілігі бойынша 2010 жылғы мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес әзірленген.

4 ҮЛГІЛІК ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау Министрінің 2010 жылғы 5 тамызындағы № 604 бұйрығымен бекітілді.

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Восстановительная медицина: учебник. Епифанов В.А. – М., 2010. – 300 с.
2. Лечебная физическая культура и массаж: учебное пособие. 2-е изд. Епифанов В.А. – М., 2008. – 528 с.

6.2 Дополнительная литература:

1. Всё про массаж. Васичкин В.И. – М., 2003.
2. Лечебная физическая культура. Дубровский В.И. – М., 2004.
3. Основы восстановительной медицины и физиотерапии: учебное пособие. Александров В.В., Алгазин А.М. – М., 2010. – 144 с.
4. Фокин В.Н. – Массаж и другие методы лечения. – М., 2004.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном носителе;
4. Комплект тематических плакатов.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Сестринское дело в неврологии», направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков по уходу за больными в пределах компетенции медицинской сестры общей практики, специализированной медицинской сестры (см. ГОСО, образовательную программу).

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Для проверки уровня усвоения обучающимися содержания программного материала используются современные средства и методы контроля: тестовые задания, письменный и устный опрос, ситуационные задачи и др. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

МАЗМҰНЫ

1. Түсіндірме жазба	6
2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері	7
3. Пәннің оқу бағдарламасының құрылымы мен мазмұны	10
4. Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және оның жүзеге асыруға қойылатын талаптар	35
5. Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау	35
6. Әдебиеттер және оқу құралдары	36

1 Түсіндірме жазба

Осы үлгілік оқу бағдарламасы 0302000 – «Мейірбике ісі» мамандығы 0302033 – «Жалпы практика мейірбикесі» біліктілігі бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына (бұдан әрі – МЖМБС) сәйкес құрастырылған.

«Жалпы практикадағы мейірбике ісі» пәнін оқу жалпы практикадағы мейірбикенің кәсіби құзырлығын қалыптастырудың ажырамас бөлігі болып саналады.

Пәнді оқытудың мақсаты арнайы негізгі клиникалық пәндер бойынша білімді бекіту, тереңдету және толықтыру.

Оқу уақытының жалпы көлемі – 214 сағат мөлшерінде практикалық сабақтарды жүргізуге бөлінген, оның ішінде:

- 2 педиатриядағы мейірбике ісі – 44 сағат;
- 2 хирургиядағы мейірбике ісі – 40 сағат;
- 2 акушерия мен гинекологиядағы мейірбике ісі – 40 сағат;
- дерматовенерологиядағы мейірбике ісі – 20 сағат;
- офтальмологиядағы мейірбике ісі – 20 сағат;
- оториноларингологиядағы мейірбике ісі – 20 сағат;
- массаж және емдік дене шынықтыру – 30 сағат.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес 0302000 - «Мейірбике ісі» мамандығы бойынша үлгілік оқу бағдарламасының орындалуы барысында саралау сынағын өткізу қарастырылған.

Саралау сынағы осы пәнге бюджеттен бөлінген жалпы уақыт есебінен жүргізіледі.

Бөлімдер мен тақырыптар тізімі толығымен өткізілуге міндетті және қысқартылуға жатпайды, бірақ оқытылатын тақырыптар мен бөлімдерді тереңдетуге не кеңейтіп өзгертуге болады.

Бөлімдерді оқыту уақыты ұсыныс түрінде беріледі және оны пәнді оқытудың мазмұнын сақтай отырып өзгертуге болады.

Жалпы міндетті білім беру стандартына сәйкес білім алушылардың базалық, кәсіптік және арнайы құзырлығын қалыптастыратын модульдік білім беру құрылымы енгізілген. Оқытудың жұмыс бағдарламасын құрастырғанда, білім беру мекемесі үлгілік оқу жоспарына сәйкес пәнді оқытуға бөлінген оқу уақыттың көлемін, циклге бөлінген оқу уақытының көлемін сақтай отырып 15-25%-ға өзгертуге құқылы (ҚР МЖМБС 4.05-2008 «Орта білім беру. Техникалық және кәсіптік. Негізгі ережелер»).

Бұл үлгілік оқу бағдарламасы «Анатомия», «Физиология», «Фармакология», «Мейірбике ісі негіздері» пәндері бойынша білім алушылардың білімдеріне, біліктіліктеріне және дағдыларына негізделген.

Бағдарлама келесі клиникалық пәндермен интеграцияны қарастырады: «Ішкі аурулар пропедевтикасы және терапиядағы мейірбике ісі», «Хирургия мен реанимациядағы мейірбике ісі», «Акушерия мен гинекологиядағы мейірбике ісі», «Педиатриядағы мейірбике ісі», «Эпидемиология мен жұқпалы аурулардағы мейірбике ісі».

Үлгілік оқу бағдарламасының орындалуы барысында дидактикалық және көрнекі құралдарды, кестелерді, жаңа инновациялық технологияларды пайдалануды ұсынады.

Тема 1.2 Комплексы лечебной гимнастики

Средства физической культуры, применяемые с лечебной целью. Классификация гимнастических упражнений. Общепедагогические принципы построения занятия ЛФК. Методика составления комплексов лечебной гимнастики. Этапы занятия лечебной гимнастикой с больными. Занятия ЛФК индивидуальные, малыми группами и групповые.

Раздел 2 Частные методики лечебной физкультуры. Лечебная физкультура при различных заболеваниях и травмах

Тема 2.1 Частные методики лечебной физкультуры

Физиологические основы физических упражнений. Цели применения гимнастических упражнений по характеру активности, анатомическому признаку и методической направленности. Гимнастические упражнения общеразвивающие и специальные.

Тема 2.2 Лечебная физкультура при различных заболеваниях и травмах

Особенности составления комплексов лечебной гимнастики при различных заболеваниях и травмах. Режимы движений, объем физической нагрузки, специальные гимнастические упражнения при заболеваниях нервной, сердечно-сосудистой, дыхательной, пищеварительной систем, заболеваниях и травмах опорно-двигательного аппарата, нарушении обмена веществ. Методика проведения комплексов лечебной гимнастики с больными.

Раздел 3 Массаж. Виды и техники массажа

Тема 3.1 Основы массажа

Анатомо-физиологические основы массажа. Виды массажа. Техника выполнения приемов классического массажа. Гигиенические основы проведения массажа. Общие показания и противопоказания к проведению массажа.

Тема 3.2 Массаж отдельных частей и тела

Методика проведения массажа области спины, грудной клетки, живота. Показания и противопоказания к проведению массажа.

Тема 3.3 Массаж при заболеваниях нервной системы и опорно-двигательного аппарата

Методика проведения массажа головы, рук, ног. Методики проведения массажа при инсультах. Методика и техника проведения массажа при пояснично-крестцовом радикулите. Методика и техника проведения массажа при шейно-грудном остеохондрозе, сколиозах, плоскостопии.

Тема 3.4 Массаж при заболеваниях внутренних органов

Методы проведения массажа при заболеваниях внутренних органов. Техника проведения массажа при заболеваниях сердечно-сосудистой, дыхательной и пищеварительных систем. Особенности проведения массажа в детском возрасте.

3 Тематический план и содержание дисциплин «Лечебная физкультура и массаж»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час.)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Раздел 1 Основы лечебной физкультуры Тема 1.1 Организация лечебной физкультуры в условиях медицинских учреждений	4	-	4
	Тема 1.2 Комплексы лечебной гимнастики	4	-	4
2	Раздел 2 Частные методики лечебной физкультуры. Лечебная физкультура при различных заболеваниях и травмах Тема 2.1 Частные методики лечебной физкультуры Тема 2.2 Лечебная физкультура при различных заболеваниях и травмах	2 4	- -	2 4
3	Раздел 3 Массаж, виды и техники массажа Тема 3.1 Основы массажа	4	-	4
	Тема 3.2 Массаж отдельных частей и тела	4	-	4
	Тема 3.3 Массаж при заболеваниях нервной системы и опорно-двигательного аппарата	4	-	4
	Тема 3.4 Массаж при заболеваниях внутренних органов	4	-	4
	Итого:	30	-	30

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Основы лечебной физкультуры

Тема 1.1 Организация лечебной физкультуры в условиях медицинских учреждений

Особенности организации лечебной физкультуры в условиях медицинских учреждений. Санитарно-гигиенические требования к местам занятий ЛФК. Методы исследования и оценка физического развития человека. Методика медицинского контроля за занимающимися лечебной гимнастикой. Оценка результатов медицинского контроля.

Үлгілік оқу бағдарламасын іске асыру кезінде түрлі дидактикалық және көрнекі құралдарды, жаңа инновациялық технологияларды қолдану ұсынылады.

Білім алушылар осы үлгілік оқу бағдарламасында науқастарға күтім жасау бойынша дағдылар мен іскерлікті жетілдіруге үйрететін, дәрігерге дейін медициналық көмек көрсете алатын көрсетілген практикалық сабақтарды емдеу мекемелерінде өтеді.

Сабақтарды жүргізу түрлері:

- оқу сабақтары білім беру мекемесінің сабақ кестесіне сай (теориялық, практикалық және жеке) өткізіледі. Сабақтарды оқу үрдісін жүргізудің көптеген түрлерін пайдалана отырып өткізуді ұсынады: іскер ойын, сабақ - конференция, клиникалық жағдайларды моделдеу сабағы және т.б.

2 Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Стандартта және білім беру бағдарламасында жоспарланған оқыту нәтижелері	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
Білім алушылар: Базалық: БҚ 1. Жұмыс орнын ұйымдастыруда; БҚ 2. Қауіпсіздік техникасын сақтауда; БҚ 3. «Медициналық қызметкер» және «пациент» арасындағы өзара қарым - қатынас құрудың негізгі модельдерін пайдалана білуде; БҚ 4. Пациенттерге күтім жасау негіздерін білуде; БҚ 5. Аурудың алдын алуға, денсаулықты нығайтуға және салауатты өмір салтын қалыптастыруға бағытталған гигиеналық шараларды білуде; БҚ 6. Жұқпалы ауруларды бақылау жүйесін және медициналық ұйымдардың құрылымдық бөлімдерінде пациент пен медициналық қызметкерлердің инфекциялық қауіпсіздігін білуде;	«2 Педиатриядағы мейірбике ісі» пәнін оқу нәтижесінде білім алушы: - бала организмнің анатомия-физиологиялық ерекшеліктерін; - науқас баланың жағдайын бағалауды; - дәрігер тағайындаған емдік шараларды және науқас балаларға негізделген күтім жүргізуді; - шұғыл жағдайлар кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсетуді; - зертханалық зерттеуге материал алуды; - балаларға вакцинация жүргізуді; - ата-аналар және ересек балалармен санитариялық-ағарту жұмысын жүргізе білуі және машықтарын жетілдіруі тиіс.
	«2 хирургиядағы мейірбике ісі» пәнін оқу нәтижесінде білім алушы: - хирургиялық жұқпалы аурулардың алдын алуда; - операция түрін (шұғыл, жоспарлы, жедел), операция көрсетімдері мен қарсы көрсетімдерін анықтауда; - операцияны жүргізу дайындығына қатысуда; - операция кезінде және одан кейін науқастарды бақылауда;

<p>БҚ 7. Алғашқы медициналық көмек көрсету, медициналық іс-әрекеттер мен күтім жасау әдістерін орындау алгоритмін қолдана білуде.</p> <p>Кәсіптік: КҚ 1. Жаңа экономикалық жағдайда медициналық мекемелерің жұмысын ұйымдастыра білуде; КҚ 2. Қазіргі уақыттағы ақпараттық технологиялар негізін білуде (компьютерлік білім, автоматтандыру жүйесі мен оқыту және басқару және т.б.); КҚ 3. Клиникалық симптомдарды анықтауда, мейірбикелік диагноз қоюда, әртүрлі жастағы науқастарға негізделген күтім жүргізуде; КҚ 4. Ересек адамдарға және балаларға білікті медициналық көмек көрсетуде; КҚ 5. Дәрігерге дейінгі жедел медициналық көмек көрсетуде; КҚ 6. Халықты, пациенттерді, зардап шеккендерді және медициналық апат, медициналық азаматтық қорғаныс жұмысы қызметкерлерін қорғау бойынша шаралар жүргізуде, төтенше жағдайлар кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсетуде; КҚ 7. Паллиативті мейірбикелік көмек көрсету, танатология негіздерін білуде; КҚ 8. Салауатты өмір салтын насихаттау, өмірдің физикалық жетілдіру іскерлігі мен дағдыларын пайдалану, денсаулық деңгейіне баға беру, денсаулықты жақсарту бағдарламасын құрастыру, зиянды әдеттермен күрес</p>	<p>- хирургиялық практикада науқастарға алғашқы медициналық көмек көрсетуде және күтім жүргізуде машықтарын жетілдіруі тиіс.</p> <p>«2 акушерия мен гинекологиядағы мейірбике ісі» пәнін оқу нәтижесінде білім алушы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - іштегі нәрестені антенатальды қорғауды; - жалпы емдік мақсатпен акушериялық көмекті интеграциялауды; - акушериялық стационарда анестезиологиялық және неонатологиялық көмек көрсету әдістемесін; - перинатальды өлімді төмендетудегі мейірбикенің атқаратын рөлін (әйелдерге кеңес беру орындарында және стационарда) білуі тиіс. - перинатальды патологияны диагностикалауды, емдеуді және алдын алуды; - акушериялық және гинекологиялық патологиялармен сырқаттанған науқастарға күтім жасауды және бақылау жүргізуді; - акушериялық стационарда анестезиологиялық және неонатологиялық көмек көрсетуді үйреніп алуы қажет. <p>«Дерматовенерологиядағы мейірбике ісі» пәнін оқу нәтижесінде білім алушы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - тері және қосалқылардың анатомиялық құрылымын; - тері ауруларының және жыныс жолымен берілетін аурулардың диагностикасын; - дерматовенерология бөлімшесінде науқастарға күтім жасауды және бақылау жүргізу әдістемесін білуі тиіс. - дәрігер тағайындаған емдік шараларды және науқастарға негізделген күтім жүргізуді үйреніп алуы қажет. <p>«Офтальмологиядағы мейірбике ісі» пәнін оқу нәтижесінде білім алушы:</p> <ul style="list-style-type: none"> - көру ағзаларының анатомиялық құрылымын; - көру ағзаларының қызметін; - көз ауруларының диагностикасын; - көздің түрлі ауруларын емдеу әдістерін білуі тиіс.
--	--

6 Перечень литературы и средств обучения

6.1 Основная литература:

1. Овчинников Ю.М. «Болезни уха горла и носа» учебник. – Москва, 2008.
2. Богомильский М.Р., Кальштейн Л.И. Детская оториноларингология. – Москва, 2001.
4. Пальчун В.Т. Болезни уха, горла, носа. – М.: Медицина, 2000.
5. Солдатов И.Б., Гофман В.Р. Оториноларингология. – Санкт-Петербург, 2001.

6.2 Дополнительная литература:

1. Дискаленко В.В., Лавренова Г.В., Глухова Е.Ю. и соавт. (под ред. Плужникова М.С.). Справочник по оториноларингологии. – Санкт-Петербург, 2002.
2. Тарасов Д.И., Миньковский А.Х. Скорая и неотложная помощь в оториноларингологии. – М.: Медицина, 1990.
3. Тулебаев Р.К., Братель И.Н., Ушаков И.С. Диагностика и профилактика воспалительно-дистрофических изменений респираторного тракта /учебно-методическое пособие/. – Астана, 2000.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Диапозитивы, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов.

работникам. Санитарно-эпидемический режим в отделении. Правила дезинфекции предметов ухода за больными.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Сестринское дело в оториноларингологии», направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков по уходу за больными в пределах компетенции медицинской сестры общей практики, специализированной медицинской сестры (см. ГОСО, образовательную программу).

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Для проверки уровня усвоения обучающимися содержания программного материала используются современные средства и методы контроля: тестовые задания, письменный и устный опрос, ситуационные задачи и др. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

жүргізу және алдын алу бойынша шараларды жүргізе білуде;
КҚ 9. Медициналық сапалы көмек көрсетудегі сапасында халықаралық стандарттар саласында.

Арнайы:

АҚ 1. Маманның кәсіби қызметіндегі жағдайы мен тәртібін, қызметін, негізгі мақсаттарын анықтайтын нормативті құжаттарды білуде;

АҚ 2. Әртүрлі ағзалар мен жүйелер қызметі бұзылғанда мейіркелік үрдісті ұйымдас-тыруда және іске асыруда;

АҚ 3. Ауруханалық мекемеде дәрігер тағайындаған алдын алу, емдік, диагностикалық шараларды орындауда, аспаптарды дайындау және күрделі іс-әрекеттерді жүргізгенде дәрігерге көмектесуде;

АҚ 4. Ана мен бала денсаулығын сақтау, жүкті әйелді және гинекологиялық науқастарды зерттеу, контрацепция әдістерін, отбасын жоспарлау қағидаларын, міндеттерін білуде;

АҚ 5. Ұйымдағы коммуникативті тиімділік әдістерін, шиеленісу, күйзеліс инновацияларды басқару сияқты психологиялық мәселелерді шешуде;

АҚ 6. Пациентті зертханалық, қызметтік, аспаптық әдістермен зерттеу әдістеріне, бактериологиялық зерттеуге материалды жинап алу, жеткізу, сақтауды жүргізуде;

АҚ 7. Бала жасының ауруларын бірлестіре жүргізу бойынша

- көру қызметін тексеру әдістемесін;
- офтальмология бөлімшесінде науқастарға бақылау жүргізуді және күтім жасау дағдыларын **үйреніп алуы қажет.**

«Отоларингологиядағы мейіркелеу ісі» пәнін оқу нәтижесінде білім алушы:

- лор ағзаларының анатомиялық құрылымын;
- лор ағзаларының қызметтерін;
- лор ағзаларының түрлі ауруларын диагностикалау және емдеу әдістерін **білуі тиіс.**

- құлақ, тамақ, мұрын аурулары бар науқастарды тексеру әдістемесін;

- отоларингология бөлімшесінде науқастарға бақылау жүргізуді және күтім жасау дағдыларын **үйреніп алуы қажет.**

«Емдік дене шынықтыру және массаж» пәнін оқу нәтижесінде білім алушы:

- дене жаттығуларының әсер ету механизмдерін және олардың жіктелімін;

- емдік дене шынықтыру және массажды жүргізу көрсетімдері мен қарсы көрсетімдерін;

- медициналық бақылау жүргізу негіздерін **білуі тиіс.**

- емдік гимнастика кешендерін құрастыру әдістемесін және түрлі аурулар мен жарақаттар кезінде науқастармен жаттығулар жүргізуді;

- дене пішімінің дамуына зерттеу жүргізу әдістемесін **үйреніп алуы қажет.**

<p>Дүниежүзілік Денсаулық сақтау Ұйымының бағдарламасын іске асыру, балалардың алдын алу екпелер картасын құрастыру, емшектегі балаларға күтім жасау және оларды тамақтандыру бойынша ұсыныстар беруде;</p> <p>АҚ 8. Кәсіптік құзыреттілігіне, өкілділігіне және дәрігерлік тағайындауға сәйкес реанимациялық, реабилитациялық сауықтыру, емдік-сауықтыру, санитария-гигиеналық, санитариялық-ағарту шараларын орындай білуде құзырлы болуы тиіс.</p>

3 «2 педиатриядағы мейірбике ісі» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Бөлімдер мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	1 тақырып Балалардағы қан аурулары кезіндегі мейірбике ісі	4	-	4
2	2 тақырып Балалардағы жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары кезіндегі мейірбике ісі	6	-	6
3	3 тақырып Зәр шығару ағзаларының аурулары кезіндегі мейірбике ісі	6	-	6
4	4 тақырып Эндокринді жүйе ағзаларының аурулары кезіндегі мейірбике ісі	4	-	4
5	5 тақырып Балалардағы туберкулез кезіндегі мейірбике ісі	4	-	4
6	6 тақырып Балалардағы ауа-тамшы жолдарымен берілетін инфекциялар кезіндегі мейірбике ісі	12	-	12

бы остановки кровотечений: тампонада, прижигания, применение общих и местных кровоостанавливающих средств. Воспалительные заболевания носа. Роль бытовых, метеорологических, инфекционных, бактериологических, вирусных, аллергических, профессиональных факторов в этиологии острых и хронических заболеваний верхних дыхательных путей. Острый насморк. Острый насморк у детей грудного возраста. Принципы лечения. Вазомоторный аллергический насморк. Озена или зловонный насморк. Острые синуситы. Повреждение носа и околоносовых пазух. Гематома и абсцесс перегородки носа, переломы хрящевого и костного скелета носа. Инородные тела полости носа и околоносовых пазух, ринолиты, профилактика, способы удаления. Обучение больного простейшим процедурам ухода.

Тема 3 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями гортани, трахеи, глотки и пищевода

Клиника, диагностика и лечение острых и хронических ларингитов, инородных тел гортани и пищевода. Оказание доврачебной помощи при стенозе и отеке гортани. Организация ухода за больными с трахеотомией.

Тема 4 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями уха

Клиника заболеваний уха: мастоидит, отит. Методика удаления инородного тела наружного слухового прохода. Методика наложения согревающего компресса на ухо, промывания уха, взятия мазка из уха на бак посев. Организация ухода за больными в послеоперационном периоде.

Тема 5 Организация медицинской помощи при ЛОР-онкологии. Инфекционная безопасность

Новообразования носа и околоносовых пазух (доброкачественные и злокачественные). Симптоматика, диагностика, принципы хирургического лечения, лучевой терапии и комбинированного лечения. Онкологическая настороженность.

Опухоли глотки: доброкачественные (юношеская ангиофиброма носоглотки) и злокачественные (рак, саркома). Диагностика, принципы лечения. Онкологическая настороженность при выявлении заболеваний глотки.

Новообразования гортани. Доброкачественные опухоли – фибромы, папилломы, ангиомы, лимфоангиомы. Папилломатоз гортани у детей и взрослых. Клиника, принципы лечения. Злокачественные опухоли. Предрак гортани. Дискератозы.

Рак гортани. Методы ранней диагностики. Значение микроларингоскопии, стробоскопии, рентген-томографического исследования, компьютерной томографии и биопсии в ранней диагностики рака гортани. Хирургические, лучевые, медикаментозные и комбинированные методы лечения. Значение профилактических осмотров и диспансеризации в диагностике прераковых состояний. Онкологическая настороженность при заболеваниях гортани.

Опухоли уха. Доброкачественные и злокачественные. Гломусные и каротидные опухоли. Клиника, диагностика, прогноз. Методы лечения.

Обеспечение инфекционной безопасности при работе больному и медицинским

3 Тематический план и содержание дисциплины «Сестринское дело в оториноларингологии»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час.)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Тема 1 Общие вопросы организации медицинской помощи больным в отоларингологии	4	-	4
2	Тема 2 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями носа и придаточных пазух	4	-	4
3	Тема 3 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями гортани, трахеи, глотки и пищевода	4	-	4
4	Тема 4 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями уха	4	-	4
5	Тема 5 Организация медицинской помощи больным с онкологическими заболеваниями ЛОР-органов. Инфекционная безопасность	4	-	4
	Итого:	20	-	20

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Тема 1 Введение в оториноларингологию. Общие вопросы организации медицинской помощи больным в отоларингологии

Методика опроса больных с заболеваниями лор органов с целью сбора анамнеза заболевания и жизни. Методика обследования функции носа, функции слухового и вестибулярного анализаторов. Правила подготовки больного к осмотру.

Тема 2 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями носа и придаточных пазух

Правила постановки клинического диагноза при заболеваниях носа и придаточных пазух. Подготовка больного к рентгенографии пазух носа. Методика взятия мазка из носа, проведения риноскопии носа.

Организация ухода за больными с заболеваниями носа и придаточных пазух. Заболевания наружного носа. Носовые кровотечения: общие и местные причины. Спосо-

7	7 тақырып Балаларға шұғыл көмек көрсету бойынша мейірбике жұмысын ұйымдастыру және оның мәні	8	-	8
	Барлығы:	44	-	44

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тақырып Балалардағы қан аурулары кезіндегі мейірбике ісі

Балалардағы қан жүйесінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Қан жүйесі ауруларының (геморрагиялық диатездер, лейкоздар) себептері және бейімдеуші факторлар, клиникалық көріністері, емдеу және алдын алу принциптері. Науқас балаларға мейірбикелік күтім жасау. Қан кетулер кезінде дәрігерге дейін шұғыл көмек көрсету.

2 тақырып Балалардағы жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары кезіндегі мейірбике ісі

Балалардың жүрек-қантамыр жүйесінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Себептері және бейімдеуші факторлар, клиникалық көріністері, жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары (туа біткен жүрек ақаулары, ревматизм) кезіндегі емдеу және алдын алу принциптері. Науқас балаларға мейірбикелік күтім жасау. Естен тану және коллапс кезінде дәрігерге дейінгі шұғыл көмек көрсету.

3 тақырып Зәр шығару ағзаларының аурулары кезіндегі мейірбике ісі

Балалардың зәр шығару ағзаларының анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Себептері және бейімдеуші факторлар, клиникалық көріністері, асқинулары, зәр шығару ағзаларының аурулары (гломерулонефрит, пиелонефрит) кезіндегі емдеу және алдын алу қағидалары. Түрлі анализдерге және Зимницкий бойынша сынамаға зәр жинау. Науқастарды қосымша зерттеу әдістеріне дайындау. Науқас балаларға мейірбикелік күтім жасау.

4 тақырып Эндокринді жүйе ағзаларының аурулары кезіндегі мейірбике ісі

Балалардың эндокринді жүйесінің анатомия-физиологиялық ерекшеліктері. Себептері және бейімдеуші факторлар, клиникалық көріністері, асқинулары, диагностикасы және емдеу принциптері. Гипергликемиялық және гипогликемиялық комалар кезінде дәрігерге дейінгі шұғыл көмек көрсету. Қантты диабеттің алдын алу. Науқас балаларға мейірбикелік күтім жасау.

5 тақырып Балалардағы туберкулез кезіндегі мейірбике ісі

Этиологиясы, эпидемиологиясы, клиникалық түрлері, туберкулезді емдеу принциптері. Бейспецификалық және спецификалық алдын алу. Науқас балаларға мейірбикелік күтім жасау. Манту сынамасы, қою техникасы және оның нәтижелерін бағалау.

6 тақырып Балалардағы ауа-тамшы жолдарымен берілетін инфекциялар кезіндегі мейірбике ісі

Этиологиясы, эпидемиологиясы, клиникалық көріністері, емдеу принциптері, ауа-тамшы жолдарымен берілетін инфекция ошағында індетке қарсы жүргізілетін шаралар. Бейспецификалық және спецификалық алдын алу. Науқас балаларға мейірбикелік күтім жасау. Зертханалық зерттеулерге материал жинау әдістемесі. № 112у, № 063у, № 058 есепке алу түрлері.

7 тақырып Балаларға шұғыл көмек көрсету бойынша мейірбике жұмысын ұйымдастыру және оның мәні

Пайда болу себептері, клиникалық көріністері, педиатриядағы шұғыл жағдайлар: жіті жүрек-өкпе жеткіліксіздігі, тырысу синдромы, гипертермиялық синдром, естен тану, коллапс, анафилактикалық шок, мұрыннан қан кету, жіті уланулар, диабеттік және гипогликемиялық комалар, жіті стенозды ларингит, ларингоспазм, метеоризм, құсу кездерінде көмек көрсету тәсілі.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологияларын таңдау «2 педиатриядағы мейірбике ісі» пәні мазмұнының ерекшелігімен негізделген, мейірбике құзыреттілігі шамасында науқастарға күтім жасау бойынша білімдердің, дағдылардың және іскерліктердің қалыптасуына бағытталуы тиіс.

МЖМБС-ке сәйкес білім алушылардың негізгі, кәсіби және арнайы құзыреттіліктерін қалыптастыруға икемделген модульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды жүргізген кезде топты 8 адамнан аспайтын топшалар құру қарастырылады.

Оқыту кезінде қазіргі кездегі оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білім алушылардың БІМ бақылау барысында ағымды, аралық және қорытынды бақылаулар жүргізіледі. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастыру кезінде оқу орындары практикалық тапсырмалар және тесттік тапсырмалар құрастыруы тиіс. Осы тәртіп бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Епифанова Л.М. Офтальмология.: Учебник. – М.: 2010. - 160 с.
2. Кошеров К.Б. Көз аурулары. – Алматы, 1997.
3. Рубан Э.Д. Глазные болезни. Учебник. – «Феникс» Ростов-на-Дону.

6.2 Дополнительная литература:

1. Азнабаев М.Т., Мальханов В.Б. «Аденовирусные и хламидийные заболевания глаз», – Уфа: Гилем, 1995.
2. Мустафина Ж.Г. с соавт. Глаукома – Алматы, 1995.
3. Роземблом Ю.З. Оптометрия – М. 1996.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Диапозитивы, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов.

Тема 3 Организация медицинской помощи больным с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва

Клиника и лечение хориоретинитов, иридоциклитов, катаракты. Техника определения остроты зрения и поля зрения. Организация ухода за больными с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва.

Тема 4 Глаукома. Профилактика заболеваний глаз

Понятие о внутриглазном давлении. Клиника глаукомы. Методика определения внутриглазного давления. Организация ухода за больными с глаукомой.

Тема 5 Профилактика заболеваний в практике офтальмологии

Инфекционная безопасность. Задачи и работа медико – генетических консультаций в семьях с наследственными заболеваниями глаз. Обеспечение инфекционной безопасности при работе больному и медицинским работникам. Санитарно-эпидемиологический режим в отделении. Правила дезинфекции предметов ухода за пациентами.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Сестринское дело в неврологии», направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков по уходу за больными в пределах компетенции медицинской сестры общей практики, специализированной медицинской сестры (см. ГОСО, образовательную программу).

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Для проверки уровня усвоения обучающимися содержания программного материала используются современные средства и методы контроля: тестовые задания, письменный и устный опрос, ситуационные задачи и др. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Шабалов Н.П., Детские болезни. Издание пятое, переработанное и дополненное в двух томах, – «Санкт-Петербург», 2004.
2. Ежова Н.В., Педиатрия. – Минск, «Высшая школа», 2004.
3. Борисова О.А., Жиглявская О.А., Парийская Т.В., Неотложные состояния у детей, – Москва, 2004.
4. Черная Н.Л., Участковый педиатр. Профилактическая медицинская помощь, – Ростов-на-Дону, 2006.
5. Под редакцией В.В. Юрьева, Пропедевтика детских болезней. – М.; 2003.
6. Скрининговая аттестация развития детей раннего возраста. Под редакцией Сулейменовой Р.А. Методические рекомендации; – Алматы, 1990.
7. Дроздов А.А., Дядя Г.И., Осипов О.В., Пропедевтика детских болезней, /учебное пособие/ – М., Эксмо, 2007.
8. Ежова Н.В., Русакова Е.М., Педиатрия, – Минск, 2002.
9. Ежова Н.В., Ежов Г.И., Педиатрия, практикум /учебное пособие/, – Минск, 2003.
10. Ежова Н.В., Русакова Е.М., Ровина С.Н., Педиатрия, доклиническая практика /учебное пособие/, – Минск, 2004 .
11. Соколова Н.Г., Тульчинская В.Д., Педиатрия для фельдшера, – Ростов-на-Дону, 2001.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Охрана, поощрение и поддержка практики грудного вскармливания. Совместная декларация ВОЗ/ЮНИСЕФ, – Женева, 1989.
2. Программа ВОЗ и ЮНИСЕФ по борьбе с диареей.
3. Программа ВОЗ и ЮНИСЕФ по борьбе с ОРВИ и пневмонией.
4. Профилактика и лечение рахита у детей раннего возраста. Методические рекомендации, – Москва, 2000.
5. Скрининговая аттестация развития детей раннего возраста, методические рекомендации, – Алматы, 2000.
6. Справочник семейного врача. Педиатрия. Под редакцией Матвейкова Г.П., – Минск, 1998.
7. Журнал «Педиатрия».
8. Журнал «Лечащий врач».
9. Бернс П., Годфри С., Бронхиальная астма, – Москва, 2003.
10. Карманное руководство по лечению и профилактике бронхиальной астмы у детей, под редакцией Сепиашвили Р.И., 2003.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тесттер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, оқулық фильмдер;
5. Такырыптық плакаттар жиынтығы.

3 «2 хирургиядағы мейірбике ісі» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№ р/с	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Бөлімдер мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	1 тақырып Жұмсақ тіндердің жіті ірінді аурулары кезіндегі мейірбике ісі	8	-	8
2	2 тақырып Жалпы хирургиялық инфекция (остеомиелит, сепсис) кезіндегі мейірбике ісі	4	-	4
3	3 тақырып Анаэробты инфекция кезіндегі мейірбике ісі	4	-	4
4	4 тақырып Қанайналым бұзылыстары (өліеттену)	4	-	4
5	5 тақырып Ісіктер	4	-	4
6	6 тақырып Операция алдындағы кезең	8	-	8
7	7 тақырып Операциядан кейінгі кезең	8	-	8
	Барлығы:	40	-	40

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тақырып Жұмсақ тіндердің жіті ірінді аурулары кезіндегі мейірбике ісі

Жұмсақ тіндердің жіті ірінді ауруларының клиникалық белгілері. Ірінді-қабыну аурулары кезінде науқастарға күтім жасау. Жұмсақ тіндердің жіті ірінді аурулары бар науқастарды қарап тексеру. Ірінді жараларды таңу, жараларға дренаж және антисептикалық заттарды қою әдістемесі.

2 тақырып Жалпы хирургиялық инфекциялар (остеомиелит, сепсис) кезіндегі мейірбике ісі

Жалпы хирургиялық инфекциялардың (остеомиелит, сепсис) клиникалық белгілері. Сепсис кезіндегі жарақат дамуы үрдістерінің ерекшеліктері. Емдеу принциптері. Температуралық реакциялардың түрін анықтау. Халі нашар науқастарға күтім жасау.

3 тақырып Анаэробты инфекция кезіндегі мейірбике ісі

Анаэробты инфекцияның клиникалық белгілері және диагностикасы. Анаэробты инфекцияны ескере отырып палаталарды жиыстыру және дезинфекциялау.

3 Тематический план и содержание дисциплины «Сестринское дело в офтальмологии»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час.)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Тема 1 Введение в офтальмологию. Общие вопросы организации медицинской помощи больным в офтальмологии	4	-	4
2	Тема 2 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями глазодвигательного аппарата	4	-	4
3	Тема 3 Организация медицинской помощи больным с патологией заднего отрезка глазного яблока, с заболеваниями хрусталика, сетчатки и зрительного нерва	4	-	4
4	Тема 4 Глаукома. Профилактика заболеваний глаз	4	-	4
5	Тема 5 Профилактика заболеваний в практике офтальмологии. Инфекционная безопасность	4	-	4
	Итого:	20	-	20

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Тема 1 Введение в офтальмологию. Общие вопросы организации медицинской помощи больным в офтальмологии

Методика сбора анамнеза заболевания и жизни больных с заболеваниями глаз. Методика обследования зрительных функций больного. Оценка отношения больного к своему состоянию, его нервно-психическому и социальному статусу.

Тема 2 Организация медицинской помощи больным с заболеваниями глазодвигательного аппарата

Клиника аномалии рефракции. Методика определения аномалии рефракции, нарушения аккомодации. Понятие о пресбиопии. Техника определения угла косоглазия, паралитического косоглазия. Техника подбора и выписывания рецепта на простые очки. Организация ухода за больными с заболеваниями глазодвигательного аппарата.

6 Перечень литературы и средств обучения

6.1 Основная литература:

1. Зудин Б.И. «Кожные и венерические болезни». – М., 1990.
2. Владимиров В.В. Вязьмитина А.В. «Сестринское дело в дерматовенерологии». – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2002.

6.2 Дополнительная литература:

1. «Руководство по кожным и венерическим болезням». Под редакцией проф. Скрипкина Ю.К., 4-х том., – М., «Медицина», 1996.
2. Даскевич В.П. «Заболевания передающиеся половым путем». – Витебск, 1997.
3. Хмыз Л.А. «Кожные и венерические болезни» Практикум. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2007.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Диапозитивы, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов.

Науқастың қаны және басқа биологиялық сұйықтықтары арқылы берілетін, вирусты және бактериалды инфекциямен жұқтыру қаупінде жүргізілетін жұмыстың ерекшеліктері.

4 тақырып Қанайналым бұзылыстары (өліеттену)

Аймақтық қанайналым бұзылыстарының клиникалық белгілері. Некроз, гангрена, ойықжара және жыланкөздермен сырқаттанатын науқастарды зерттеу әдістемесі. Аймақтық қанайналымдардың жіті бұзылыстарымен сырқаттанатын науқастарға күтім жасау. Аймақтық қанайналымдардың жіті бұзылыстарымен сырқаттанатын науқастарға дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету.

5 тақырып Ісіктер

Онкологиялық ауруларды диагностикалау. Қатерсіз және қатерлі ісіктердің саралау диагнозы. Онкологиялық патологиямен сырқаттанатын науқастарға күтім жасау. Онкологиялық аурулармен сырқаттанатын науқастарға дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету.

6 тақырып Операция алдындағы кезең

Хирургиялық науқастарды тексеру. Науқасты жоспарлы, жедел, шұғыл операцияларға дайындау.

7 тақырып Операциядан кейінгі кезең

Операциядан кейінгі кезеңде науқасқа күтім жасау. Операциялық әрекеттерден кейін туындайтын асқынулардың алдын алу және емдеу.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологияларын таңдау «2 хирургиядағы мейірбике ісі» пәні мазмұнының ерекшелігімен негізделген, мейірбике құзыреттілігі шамасында науқастарға күтім жасау бойынша білімдердің, дағдылардың және іскерліктердің қалыптасуына бағытталуы тиіс.

МЖБС-ке сәйкес білім алушылардың негізгі, кәсіби және арнайы құзыреттіліктерін қалыптастыруға икемделген модульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды жүргізген кезде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылады. Оқыту кезінде қазіргі кездегі оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білімді бақылау түрлері ағымды, аралық және қорытынды бақылаулар арқылы жүргізіледі. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастыру кезінде оқу орындары практикалық және тесттік тапсырмалар құрастыруы тиіс. Берілген пән бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Колб Л.И., Леонович С.И., Колб Е.Л. «Сестринское дело в хирургии». – Минск. «Высшая школа», 2007.
2. Заривчацкий М.Ф. «Сестринское дело в хирургии». – Ростов-на-Дону, 2006.
3. Чернов В.Н., Маслов А.И. «Общая хирургия», – М., 2004.
4. Барыкина Н.В., Зарянская В.Г., «Сестринское дело в хирургии». – Ростов-на-Дону, 2007.
5. Оскреткова В.И., Колб Л.И., Леонович С.И. «Общехирургические навыки» – Ростов-на-Дону, 2007.
6. Яромич И.В. «Общая хирургия» – Минск, 2003.
7. Борис А.И., Сай А.В. «Хирургия». Пособие для медицинских сестер. – М.. Минск, 2005.

6.2 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тестілер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, оқулық фильмдер;
5. Тақырыптық плакаттар жиынтығы.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «Сестринское дело в дерматовенерологии», направлен на формирование у обучающихся знаний, умений и навыков по уходу за больными в пределах компетенции медицинской сестры общей практики (см. ГОСО, образовательную программу).

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Для проверки уровня усвоения обучающимися содержания программного материала используются современные учебные средства и методы контроля: тестовые задания, письменный и устный опрос, ситуационные задачи и др. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

вания больного кожным и венерическими заболеваниями. Вопросы деонтологии в дерматовенерологии

Анатомия, физиология и гистология кожи. Причины кожных заболеваний. Первичные и вторичные элементы сыпи. Методы обследования. Вопросы деонтологии в дерматовенерологии. Организация сестринского процесса.

Раздел 2 Аллергические заболевания кожи

Тема 2.1 Дерматиты, токсидермии, экзема, крапивница, атопический дерматит.

Этиология, классификация, клинические проявления, принципы обследования, лечение и уход. Техника наружной обработки в зависимости от степени воспалительной реакции и стадии воспалительного процесса.

Раздел 3 Инфекционные заболевания кожи

Тема 3.1 Пиодермии

Этиология, факторы риска, классификация, клинические проявления, методы лечения и ухода. Профилактика пиодермий.

Тема 3.2 Микозы. Чесотка. Педикулез

Этиология, классификация, факторы риска, источники заражения, клинические проявления, методы диагностики и лечения при микозах. Основные профилактические мероприятия.

Чесотка, этиология, патогенез, пути распространения, клиническая картина чесотки у взрослых и детей. Методы диагностики и лечения. Методы дезинфекции. Профилактика.

Педикулез. Головная, платяная, лобковая вошь. Лечение. Профилактика.

Тема 3.3 Вирусные дерматозы

Герпесы, бородавки, контагиозный моллюск, этиология, факторы риска, клинические проявления, лечение, уход и профилактику.

Раздел 4 Венерические болезни

Тема 4.1 Сифилис

Этиология, классификация, факторы риска, пути заражения, клинические проявления первичного, вторичного, третичного и врожденного периодов сифилиса. Методы диагностики и лечение. Клинико-серологический контроль при сифилисе.

Тема 4.2 Гонорея

Этиология, пути заражения, классификация, клинические проявления гонореи у мужчин, женщин и у детей, осложнения, методы диагностики и лечение, критерии излеченности при гонорее, профилактику ЗППП, инфекционную безопасность при работе с больным, правила дезинфекции предметов ухода за пациентами, заполнение медицинской документации.

3 «2 акушерия мен гинекологиядағы мейірбике ісі» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№ р/с	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Бөлімдер мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	1 бөлім Перинатологиядағы ДДҰ бағдарламасы		-	
	1.1 тақырып Перинатология, перинаталды өлім туралы түсінік	4	-	4
	1.2 тақырып Перинаталды фармакология	4	-	4
	1.3 тақырып Іштегі нәресте гипоксиясы	4	-	4
2	1.4 тақырып Іштегі нәресте асфиксиясы	4	-	4
	2 бөлім Отбасын жоспарлау туралы түсінік. ДДҰ анықтамасы	-		-
	2.1 тақырып Отбасын жоспарлау бойынша ДДҰ бағдарламасы	4	-	4
	2.2 тақырып ҚР-да отбасын жоспарлау қызметін ұйымдастыру	8	-	8
3	2.3 тақырып Қыз баланың, бойжеткеннің, әйелдің жеке басының гигиенасы	4	-	4
	3 бөлім Балалар гинекологиясының негіздері	4		4
4	4 бөлім Сексопатология негіздері. Отбасын жоспарлау және сексопатология мәселелері бойынша отбасына кеңес берудегі мейірбикенің қызметтері	4		4
Барлығы:		40		40

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 бөлім Перинатологиядағы ДДҰ бағдарламасы

1.1 тақырып Перинатология, перинаталды өлім туралы түсінік

Перинаталды өлім құрылымы. Перинаталды өлімді анықтау әдістемесі. Перинаталды патология бойынша жүкті әйелдердің жоғары қауіпті топтары мен факторлары. Зақымдаушы факторлардың (гипоксия, химиялық агенттер, дәрілік заттар, патогенді

микробтар, ананың созылмалы аурулары, шылым шегу, ішімдікке салыну) эмбрион және іштегі нәрестенің дамуына тигізетін әсері, құрсақішілік дамудың критикалық кезеңдерінің маңызы.

1.2 тақырып Перинаталды фармакология

Перинаталды фармакология. Дәрілік заттардың трансплацентарлық өту ерекшеліктері. Перинатология тұрғысынан жүктілік кезінде фармакотерапияға арналған препараттарды (антибактериалды, гормоналды, гипотензивті, антикоагулянтты, тиреотоксикалық, транквилизаторлар және т.б.) таңдау.

1.3 тақырып Іштегі нәресте гипоксиясы

Іштегі нәрестенің гипоксиясы. Іштегі нәресте гипоксиясының себептері, даму механизмдері, жіктелісі. Қазіргі кездегі диагностикалау, емдеу және алдын алу тәсілдері.

1.4 тақырып Іштегі нәресте асфиксиясы

Нәрестелердің жағдайын Апгар, Сильверман (шала туғандар үшін) шкалалары бойынша бағалау. Нәрестелердегі гипотермия, «жылулық тізбек» туралы түсінік. Жаңа туылған нәресте асфиксиясы. Себептері, клиникалық түрлері, алдын алу. Реанимация әдістері. Перзентханада нәрестелерге алғашқы және реанимациялық көмек көрсету.

2 бөлім Отбасын жоспарлау туралы түсінік

2.1 тақырып Отбасын жоспарлау бойынша ДДҰ бағдарламасы

Отбасын жоспарлаудың медицина-әлеуметтік мәні. Отбасын жоспарлау қызметін ұйымдастырудың халықаралық тәжірибесі. Отбасын жоспарлау қызметінің ана мен баланы қорғау қызметімен бірлесуі.

2.2 тақырып ҚР-да отбасын жоспарлау қызметін ұйымдастыру

ҚР-да отбасын жоспарлау қызметін ұйымдастыру. Отбасын жоспарлау қызметінің негізгі мақсаты мен міндеттері. Отбасын жоспарлау қызметінде мейіркенің атқаратын рөлі: халыққа жеке кеңес беруде және отбасын жоспарлау мақсаттары, міндеттері және әдістері туралы білімдер таратуға қатысуы. Қазіргі кездегі контрацептивтер.

2.3 тақырып Қыз баланың, бойжеткеннің, әйелдердің жеке басының гигиенасы

Етеккір кезеңінің гигиенасы. Жыныстық өмір гигиенасы. Әйелдің ұрпақ жаңғырту денсаулығын сақтаудағы, ана мен сәби өлімін төмендетудегі отбасын жоспарлаудың рөлі. Жасөспірімдердің ұрпақты жаңғырту денсаулығын сақтаудағы отбасын жоспарлаудың рөлі. Жасөспірімдермен жұмыс істеу ерекшеліктері.

3 бөлім Балалар гинекологиясының негіздері

Жалпы және арнайы гинекологиялық анамнез жинау әдістемесі. Ректальды зерттеу жүргізу техникасы.

3 Тематический план и содержание дисциплины «Сестринское дело в дерматовенерологии»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения (час.)			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Раздел 1 Общие вопросы Тема 1.1 Введение в дерматовенерологию. Особенности анатомии, физиологии и гистологии кожи. Первичные и вторичные элементы сыпи. Методы обследования больного кожными и венерическими заболеваниями. Вопросы деонтологии в дерматовенерологии	2	-	2
2	Раздел 2 Аллергические заболевания кожи. Тема 2.1 Дерматиты, токсидермии, экзема, крапивница, атопический дерматит	4	-	4
3	Раздел 3 Инфекционные заболевания кожи Тема 3.1 Пиодермии Тема 3.2 Микозы. Чесотка. Педикулез Тема 3.3 Вирусные дерматозы	8	-	8
4	Раздел 4 Венерические болезни Тема 4.1 Сифилис Тема 4.2 Гонорея	6	-	6
	Итого:	20	-	20

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Введение

Кожные и венерические болезни, вследствие, их широкой распространенности и социальной значимости, занимают одно из ведущих мест в клинической медицине. Знание этой дисциплины для медицинской сестры необходимо, так как она является сознательным и активным помощником врача в выполнении его назначений, в лечении, наблюдении и уходе за больными.

Раздел 1. Общие вопросы

Тема 1.1 Введение в дерматовенерологию. Особенности анатомии, физиологии и гистологии кожи. Первичные и вторичные элементы сыпи. Методы обследо-

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Дзигуа М.В. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии.: Учебник. – М., 2011. - 528 с.
2. Славянова И.К., «Сестринское дело в акушерстве и гинекологии», – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
3. Бодяжина В.И., «Акушерство», /учебное пособие/. – Ростов-на-Дону, «Феникс». 2006.
4. Тарновская И.И., Мухина С.А., Практическое руководство к предмету «Основы сестринского дела», Мед. Книга. – Сервис, 2008.

6.2 Дополнительная литература:

1. Осипова В.Л., «Внутрибольничная инфекция»/ учебное пособие/. Мед. Книга. – Сервис., 2009.
2. Дуда В.И., Дуда Вл.И., Дражина О.Г., «Акушерство». – М.:Оникс 21 век, 2005.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажных и электронных носителях;
3. Учебно-методические пособия на бумажных и электронных носителях;
4. Диапозитивы, слайды, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов;
6. Сборник тестов и задач.

Қыз балалар мен жасөсірім-қыздар арасында жүргізілетін санитариялық-ағарту және алдын алу жұмыстары.

4 бөлім Сексопатология негіздері

Сексопатология негіздері. Отбасын жоспарлау және сексопатология мәселелері бойынша отбасына кеңес берудегі мейірбикенің атқаратын қызметтері.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологияларын таңдау «2 акушерия мен гинекологиядағы мейірбике ісі» пәні мазмұнының ерекшелігімен негізделген, мейірбике құзыреттілігі шамасында науқастарға күтім жасау бойынша білімдердің, дағдылардың және іскерліктердің қалыптасуына бағытталуы тиіс.

МЖБС-ке сәйкес білім алушылардың негізгі, кәсіби және арнайы құзыреттіліктерін қалыптастыруға икемделген молульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды жүргізген кезде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылады. Оқыту кезінде қазіргі кездегі оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білімді бақылау бастапқы, ағымды, аралық және қорытынды бақылаулар түрінде жүргізіледі. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастыру кезінде оқу орындары практикалық және тесттік тапсырмалар құрастыруы тиіс. Осы пән бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Дзигуа М.В. Сестринское дело в акушерстве и гинекологии.: Учебник. – М., 2011. - 528 с.
2. Славянова И.К., «Сестринское дело в акушерстве и гинекологии», – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2007.
3. Бодяжина В.И., «Акушерство», /учебное пособие/. – Ростов-на-Дону, «Феникс». 2006.
4. Тарновская И.И., Мухина С.А., Практическое руководство к предмету «Основы сестринского дела», Мед. Книга. – Сервис, 2008.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Осипова В.Л., «Внутрибольничная инфекция»/ учебное пособие/. Мед. Книга. – Сервис., 2009.
2. Дуда В.И., Дуда Вл.И., Дражина О.Г., «Акушерство». – М.:Оникс 21 век, 2005.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тесттер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, оқу фильмдер;
5. Тақырыптық плакаттар жиынтығы;
6. Тесттер және есептер жинағы.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета, направлен на формирование у обучающегося знаний, умений и навыков по уходу за гинекологическими больными, в пределах компетенции специализированной медицинской сестры (см. ГОСО, образовательную программу). Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

Программа предоставляет право вносить обоснованные изменения и дополнения в формы, организацию, содержание, методы обучения. При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, промежуточный, итоговый контроль. Предлагается при составлении рабочих учебных программ компетентностно-ориентированные практические работы и тестовые задания. Предусмотрено право выбора на формы проведения контроля. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

Тема 1.2 Перинатальная фармакология

Перинатальная фармакология. Особенности трансплацентарного перехода лекарственных веществ. Выбор препаратов для фармакотерапии во время беременности (антибактериальные, гормональные, гипотензивные, антикоагулянтные, тиреостатические, транквилизаторы и др.) с позиций перинатологии.

Тема 1.3 Гипоксия плода

Гипоксия плода. Причины, механизм возникновения, классификация гипоксии плода. Современные способы диагностики, лечения и профилактики.

Тема 1.4 Асфиксия плода

Оценка состояния новорожденных детей по шкале Апгар, шкале Сильвермана (для недоношенных). Гипотермия у новорожденных, понятие «тепловой цепочки». Асфиксия новорожденного ребенка. Причины, клинические формы, профилактика. Методы реанимации. Первичная и реанимационная помощь новорожденным в родильном доме.

Раздел 2 Понятие о планировании семьи

Тема 2.1 Программа ВОЗ по планированию семьи

Медико-социальная значимость планирования семьи. Международный опыт организации службы планирования семьи. Интеграция службы планирования семьи со службой охраны материнства и детства.

Тема 2.2 Организация службы планирования семьи в Республике Казахстан

Организация службы планирования семьи в РК. Основные цели и задачи службы планирования семьи. Роль медицинской сестры в службе планирования семьи: участие в индивидуальном консультировании населения и в распространении знаний о целях, задачах и методах планирования семьи. Современные контрацептивы.

Тема 2.3 Гигиена девочки, девушки, женщины

Гигиена менструального периода. Гигиена половой жизни. Роль планирования семьи в сохранении репродуктивного здоровья женщины, снижении материнской и младенческой смертности. Роль планирования семьи в сохранении репродуктивного здоровья подростков. Особенности работы с подростками.

Раздел 3 Основы детской гинекологии

Методика сбора общего и специального гинекологического анамнеза. Техника проведения ректального исследования.

Санитарно-просветительная и профилактическая работа среди девочек и девушек-подростков.

Раздел 4 Основы сексопатологии

Основы сексопатологии. Функции медицинской сестры по консультированию семьи в вопросах планирования семьи и сексопатологии.

3 «Дерматовенерологиядағы мейірбике ісі» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Бөлімдер мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	1 бөлім Жалпы мәселелері 1.1 тақырып Дерматовенерологияға кіріспе. Тері анатомиясы, физиологиясы және гистологиясы. Бөртпенің біріншілікті және екіншілікті элементтері. Жыныс жолдары арқылы берілетін және тері ауруларымен сырқаттанатын науқастарды тексеру әдістері. Дерматовенерологиядағы деонтология мәселелері	2	-	2
2	2 бөлім Терінің аллергиялық аурулары 2.1 тақырып Дерматиттер, токсидермиялар, экзема, есекжем, атопиялық дерматиттер	4	-	4
3	3 бөлім Терінің жұқпалы аурулары 3.1 тақырып Пиодермиялар 3.2 тақырып Микоздар. Қотыр. Педикулез 3.3 тақырып Вирусты дерматоздар	8		8
4	4 бөлім Жыныс жолдары арқылы берілетін аурулар 4.1 тақырып Мезез 4.2 тақырып Соз	6	-	6
	Барлығы:	20	-	20

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

Кіріспе

Жыныс жолдары арқылы берілетін және тері аурулары, салдары, кең таралуы және әлеуметтік мәні, клиникалық медицинада алатын орны. Мейірбике үшін бұл пәнді білу тағайындауларды орындауда, емдеуде, науқасты бақылап оған күтім жасауда дәрігердің білікті және белсенді көмекшісі болып саналады.

1 бөлім Жалпы мәселелері

1.1 тақырып Дерматовенерологияға кіріспе. Тері анатомиясы, физиологиясы және гистологиясы. Бөртпенің біріншілікті және екіншілікті элементтері. Тері ауруларымен және жыныс жолдары арқылы берілетін аурулармен сырқаттанатын науқастарды тексеру әдістері. Дерматовенерологиядағы деонтология мәселелері

Тері анатомиясы, физиологиясы және гистологиясы. Тері ауруларының себептері. Бөртпенің біріншілікті және екіншілікті элементтері. Тексеру әдістері. Дерматовенерологиядағы деонтология мәселелері. Мейірбикелік үрдісті ұйымдастыру.

2 бөлім Терінің аллергиялық аурулары

2.1 тақырып Дерматиттер, токсидермиялар, экзема, есекжем, атопиялы дерматиттер

Этиологиясы, жіктемесі, клиникалық көріністері, тексеру, емдеу және күтім жасау принциптері. Қабыну реакциясының дәрежесіне және қабыну үрдістерінің сатысына байланысты сыртқы өңдеу техникасы.

3 бөлім Терінің жұқпалы аурулары

3.1 тақырып Пиодермиялар

Этиологиясы, қауіп-қатер факторлары, жіктемесі, клиникалық көріністері, емдеу және күтім жасау принциптері. Пиодермияның алдын алу.

3.2 Микоздар. Қотыр. Педикулез

Микоздың этиологиясы, жіктемесі, қауіп-қатер факторлары, зарар көзі, клиникалық көріністері, диагностикасы, емдеу әдістері. Негізгі алдын алу шаралары.

Қотыр, этиологиясы, патогенезі, таралу жолдары, балалар мен ересектердегі қотырдың клиникалық көріністері. Диагностикалау және емдеу әдістері. Дезинфекциялау әдістері. Алдын алу.

Педикулез. Бас, киім-кешек, қасаға биттері. Емдеу. Алдын алу.

3.3 тақырып Вирусты дерматоздар

Ұшықтар, сүйелдер, контагиозды моллюск, этиологиясы, қауіп-қатер факторлары, клиникалық көріністері, емдеу, күтім жасау және алдын алу.

4 бөлім Жыныс жолдары арқылы берілетін аурулар

4.1 тақырып Мерез

Этиологиясы, жіктемесі, қауіп-қатер факторлары, жұғу жолдары, мерездің ілкі, салдарлық және туа біткен кезеңдерінің клиникалық көріністері. Диагностикалау және емдеу әдістері. Мерез кезіндегі клиникалық-серологиялық бақылау.

4.2 тақырып Соз

Этиологиясы, жұғу жолдары, жіктемесі, еркектердегі, әйелдердегі және балалардағы создың клиникалық көріністері, асқынулары, диагностикалау және емдеу әдістері,

3 Тематический план и содержание дисциплины «Сестринское дело в акушерстве и гинекологии - 2»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Раздел 1 Программы ВОЗ в перинатологии		-	
	Тема 1.1 Понятие о перинатологии, перинатальной смертности	4	-	4
	Тема 1.2 Перинатальная фармакология	4	-	4
	Тема 1.3 Гипоксия плода	4	-	4
	Тема 1.4 Асфиксия плода	4	-	4
2	Раздел 2 Понятие о планировании семьи. Определение ВОЗ	-		-
	Тема 2.1 Программа ВОЗ по планированию семьи	4	-	4
	Тема 2.2 Организация службы планирования семьи в РК	8	-	8
	Тема 2.3 Гигиена девочки, девушки, женщины	4	-	4
3	Раздел 3 Основы детской гинекологии	4		4
4	Раздел 4 Основы сексопатологии. Функции медицинской сестры по консультированию семьи в вопросах планирования семьи и сексопатологии.	4		4
	Итого:	40		40

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Раздел 1 Программа ВОЗ в перинатологии

Тема 1.1 Понятие о перинатологии, перинатальной смертности

Структура перинатальной смертности. Методика определения перинатальной смертности. Факторы и группы высокого риска беременных по перинатальной патологии. Влияние повреждающих факторов (гипоксия, химические агенты, лекарственные вещества, патогенные микробы, хронические заболевания матери, курение, алкоголизм и др.) на развитие эмбриона и плода, значение критических периодов внутриутробного развития.

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Колб Л.И., Леонович С.И., Колб Е.Л. «Сестринское дело в хирургии». – Минск. «Высшая школа», 2007.
2. Заривчацкий М.Ф. «Сестринское дело в хирургии». – Ростов-на-Дону, 2006.
3. Чернов В.Н., Маслов А.И. «Общая хирургия», – М., 2004.
4. Барыкина Н.В., Зарянская В.Г., «Сестринское дело в хирургии». – Ростов-на-Дону, 2007.
5. Оскреткова В.И., Колб Л.И., Леонович С.И. «Общехирургические навыки» – Ростов-на-Дону, 2007.
6. Яромич И.В. «Общая хирургия» – Минск, 2003.
7. Борис А.И., Сай А.В. «Хирургия». Пособие для медицинских сестер. – М.. Минск, 2005.

6.2 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Диапозитивы, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов.

создан айығу критерийлері, ЖЖБА алдын алу, науқастармен жұмыс істеу кезінде инфекциялық қауіпсіздік, науқастарға күтім жасау кезінде заттарды зарарсыздандыру тәртібі, медициналық құжаттамаларды толтыру.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологияларын таңдау «Дерматовенерологиядағы мейірбике ісі» пәні мазмұнының ерекшелігімен негізделген, мейірбике құзыреттілігі шамасында науқастарға күтім жасау бойынша білімдердің, дағдылардың және іскерліктердің қалыптасуына бағытталуы тиіс.

МЖБС-ке сәйкес білім алушылардың негізгі, кәсіби және арнайы құзыреттіліктерін қалыптастыруға икемделген модульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды жүргізген кезде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылады.

Оқыту кезінде қазіргі кездегі оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың оспарланған нәтижесін бақылау

Білім алушылардың пәнді меңгеру деңгейін тексеру үшін қазіргі оқу құралдары мен бақылау әдістері (тестілік тапсырмалар, жазбаша тапсыру және ауызша сұрау, жағдаятты есептер және т.б.) қолданылады. Осы пән бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары:

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Зудин Б.И. «Кожные и венерические болезни». – М., 1990.
2. Владимиров В.В. Вязьмитина А.В. «Сестринское дело в дерматовенерологии». – Ростов-на-Дону, «Феникс», 2002.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. «Руководство по кожным и венерическим болезням». Под редакцией проф. Скрипкина Ю.К., 4-х том., – М., «Медицина», 1996.
2. Даскевич В.П. «Заболевания передающиеся половым путем». – Витебск, 1997.
3. Хмыз Л.А. «Кожные и венерические болезни» Практикум. – Ростов-на-Дону «Феникс», 2007.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тестілер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, оқулық фильмдер;
5. Тақырыптық плакаттар жиынтығы.

инфицирования вирусной и бактериальной инфекцией, передающейся через кровь или другие биологические жидкости больного;

Тема 4 Нарушения кровообращения (омертвения)

Клинические признаки нарушения регионарного кровообращения. Методика исследования больных с некрозами, гангренами, язвами и свищами. Уход за больными с острыми нарушениями регионарного кровообращения. Оказание первой доврачебной помощи больным с острыми нарушениями регионарного кровообращения.

Тема 5 Опухоли

Диагностика онкологических заболеваний. Дифференциальный диагноз доброкачественных и злокачественных образований. Уход за больными с онкологической патологией. Оказание первой доврачебной помощи больным с онкологическими заболеваниями.

Тема 6 Предоперационный период

Обследование хирургического больного. Подготовка больного к плановым, срочным, экстренным операциям.

Тема 7 Послеоперационный период

Уход за больным в послеоперационном периоде. Профилактика и лечение осложнений после оперативного вмешательства.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «СД в педиатрии - 2», направлен на формирование знаний, умений и навыков у обучающихся по уходу за больными в пределах компетенции медицинской сестры.

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование базовых, профессиональных и специальных компетенций обучающихся. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

Форма контроля знаний включает исходный, текущий, промежуточный итоговый контроль. Предлагается при составлении рабочих учебных программ компетентностно-ориентированные практические работы и тестовые задания. Предусмотрено право выбора форм контроля результатов обучения. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

**3 Тематический план и содержание дисциплины
«Сестринское дело в хирургии - 2»
3.1 Тематический план дисциплины**

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения			
	Наименование разделов и тем	Специалист среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Тема 1 Сестринское дело при острых гнойных заболеваниях мягких тканей	8	-	8
2	Тема 2 Сестринское дело при общей хирургической инфекции: остеомиелите, сепсисе	4	-	4
3	Тема 3 Сестринское дело при анаэробной инфекции	4	-	4
4	Тема 4 Нарушения кровообращения (омертвения)	4	-	4
5	Тема 5 Опухоли	4	-	4
6	Тема 6 Предоперационный период	8	-	8
7	Тема 7 Послеоперационный период	8	-	8
	Итого:	40	-	40

3.2 Содержание типовой учебной программы дисциплины

Тема 1 Сестринское дело при острых гнойных заболеваниях мягких тканей

Клинические признаки острых гнойных заболеваний мягких тканей. Уход за пациентами с гнойно-воспалительными заболеваниями.

Проведение осмотра и обследования больных с острыми гнойными процессами в мягких тканях. Методика перевязки гнойных ран, накладывания дренажей, антисептических средств в рану.

Тема 2 Сестринское дело при общей хирургической инфекции: остеомиелите, сепсисе

Клинические признаки общей хирургической инфекции: остеомиелита, сепсиса. Особенности раневого процесса при сепсисе. Принципы лечения. Определение вида температурной реакции. Уход за тяжелобольными.

Тема 3 Сестринское дело при анаэробной инфекции

Клинические признаки и диагностика анаэробной инфекции. Уборка и дезинфекция палат с учетом анаэробной инфекции. Особенности работы в условиях риска

3 «Офтальмологиядағы мейірбике ісі» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№ р/с	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Бөлімдер мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	1 тақырып Офтальмологияға кіріспе. Офтальмологиядағы науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудың жалпы мәселелері	4	-	4
2	2 тақырып Көзқозғалтқыш аппараттың ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру	4	-	4
3	3 тақырып Көз алмасының артқы бөлігінің, көзбұршақтың, торқабықтың және көз нервінің патологияларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру	4	-	4
4	4 тақырып Глаукома. Көз ауруларының алдын алу	4	-	4
5	5 тақырып Офтальмология практикасында аурулардың алдын алу. Инфекциялық қауіпсіздік	4	-	4
	Барлығы	20	-	20

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тақырып Офтальмологияға кіріспе. Офтальмологиядағы науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудың жалпы мәселелері

Көз ауруларымен сырқаттанатын науқастардан ауру және өмір анамнездерін жинау әдістемесі. Науқастың көру қабілетін тексеру әдістемесі. Науқастың нерв-психикалық және әлеуметтік жағдайын бағалау.

2 тақырып Көзқозғалтқыш аппараттың ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру

Рефракция аномалияларының клиникасы. Рефракция аномалияларын, аккомодация бұзылыстарын анықтау әдістемесі. Пресбиопия туралы түсінік. Қылилық бұрышын, салданулық қылилықты анықтау техникасы. Қарапайым көзілдірікті таңдау және жазу техникасы. Көзқозғалтқыш аппараттың ауруларымен сырқаттанатын науқастарға күтім жасауды ұйымдастыру.

3 тақырып Көз алмасының артқы бөлігінің, көзбұршақтың, торқабықтың көз нервінің патологияларын сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру

Хориоретиниттердің, иридоциклиттердің, катарактаның клиникасы мен емі. Көз алмасының артқы бөлігінің, көзбұршақтың, торқабықтың көз нервінің патологияларымен сырқаттанатын науқастарға күтім жасауды ұйымдастыру.

4 тақырып Глаукома. Көз ауруларының алдын алу

Көзішілік қысым туралы түсінік. Глаукома клиникасы. Көзішілік қысымды анықтау әдістемесі. Глаукомасы бар науқасқа күтім жасауды ұйымдастыру.

5 тақырып Офтальмология практикасында аурулардың алдын алу.

Инфекциялық қауіпсіздік

Тұжымқуалайтын көз аурулары бар отбасына медицина-генетикалық кеңес беру міндеттері мен жұмыстары. Науқаспен және медициналық қызметкерлермен жұмыс істеу кезінде инфекциялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. Бөлімшедегі санитариялық-індетке қарсы режимді сақтау. Науқастарға күтім жасау кезінде заттарды зарарсыздандыру ережелері.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологияларын таңдау «Офтальмологиядағы мейірбике ісі» пәні мазмұнының ерекшелігімен негізделген, мейірбике құзыреттілігі аясында науқастарға күтім жасау бойынша білімдердің, дағдылардың және іскерліктердің қалыптасуына бағытталуы тиіс.

МЖБС-ке сәйкес білім алышулардың негізгі, кәсіби және арнайы құзыреттіліктерін қалыптастыруға икемделген молульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды жүргізген кезде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылады. Оқыту кезінде қазіргі кездегі оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

6 Литература и средства обучения

6.1 Основная литература:

1. Шабалов Н.П., Детские болезни. Издание пятое, переработанное и дополненное в двух томах, – «Санкт-Петербург», 2004.
2. Ежова Н.В., Педиатрия. – Минск, «Высшая школа», 2004.
3. Борисова О.А., Жиглявская О.А., Парийская Т.В., Неотложные состояния у детей, – Москва, 2004.
4. Черная Н.Л., Участковый педиатр. Профилактическая медицинская помощь, – Ростов-на-Дону, 2006.
5. Под редакцией В.В. Юрьева, Пропедевтика детских болезней. – М.; 2003.
6. Скрининговая аттестация развития детей раннего возраста. Под редакцией Сулейменовой Р.А. Методические рекомендации; – Алматы, 1990.
7. Дроздов А.А., Дядя Г.И., Осипов О.В., Пропедевтика детских болезней, /учебное пособие/ – М., Эксмо, 2007.
8. Ежова Н.В., Русакова Е.М., Педиатрия, – Минск, 2002.
9. Ежова Н.В., Ежов Г.И., Педиатрия, практикум /учебное пособие/, – Минск, 2003.
10. Ежова Н.В., Русакова Е.М., Ровина С.Н., Педиатрия, доклиническая практика /учебное пособие/, – Минск, 2004.
11. Соколова Н.Г., Тульчинская В.Д., Педиатрия для фельдшера, – Ростов-на-Дону, 2001.

6.2 Дополнительная литература:

1. Охрана, поощрение и поддержка практики грудного вскармливания. Совместная декларация ВОЗ/ЮНИСЕФ, – Женева, 1989.
2. Программа ВОЗ и ЮНИСЕФ по борьбе с диареей.
3. Программа ВОЗ и ЮНИСЕФ по борьбе с ОРВИ и пневмонией.
4. Профилактика и лечение рахита у детей раннего возраста. Методические рекомендации, – Москва, 2000.
5. Скрининговая аттестация развития детей раннего возраста, методические рекомендации, – Алматы, 2000.
6. Справочник семейного врача. Педиатрия. Под редакцией Матвейкова Г.П., – Минск, 1998.
7. Журнал «Педиатрия».
8. Журнал «Лечащий врач».
9. Бернс П., Годфри С., Бронхиальная астма, – Москва, 2003.
10. Карманное руководство по лечению и профилактике бронхиальной астмы у детей, под редакцией Сепиашвили Р.И., 2003.

6.3 Средства обучения:

1. Дидактические и наглядные пособия;
2. Тесты на бумажном и электронном носителе;
3. Учебно-методические пособия на бумажном и электронном носителе;
4. Диапозитивы, учебные фильмы;
5. Комплект тематических плакатов.

Тема 7 Организация и содержание работы медсестры по оказанию неотложной помощи детям

Причины возникновения, клинические проявления, тактика оказания помощи при неотложных состояниях в педиатрии: острой сердечно-легочной недостаточности, судорожном синдроме, гипертермическом синдроме, обмороке, коллапсе, анафилактическом шоке, носовом кровотечении, острых отравлениях, диабетической и гипогликемической комах, остром стенозирующем ларингите, ларингоспазме, метеоризме, рвоте. Доврачебная медицинская помощь при ларингоспазме.

4 Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса

Выбор образовательных технологий должен быть обусловлен спецификой содержания предмета «СД в педиатрии 2», направлен на формирование знаний, умений и навыков по уходу за больными в пределах компетенции медицинской сестры.

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование базовых, профессиональных и специальных компетенций обучающихся. При проведении практических занятий предусматривается деление групп на подгруппы численностью обучающихся не более 8 человек.

При обучении рекомендуется использование современной учебно-методической литературы, новых учебных и справочных пособий, электронных учебников, мультимедийных обучающих программ.

5 Контроль планируемого результата обучения

В ходе изучения дисциплины проводятся текущий, рубежный и итоговый контроль ЗУНов учащихся. При составлении рабочих учебных программ учебным заведениям необходимо разработать практические задания и задания в тестовой форме. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет. Итоговой формой контроля по данной дисциплине является дифференцированный зачет.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Білім алушылардың пәнді меңгеру деңгейін тексеру үшін қазіргі оқу құралдары мен бақылау әдістері (тесттік тапсырмалар, жазбаша тапсыру және ауызша сұрау, жағдаятты есептер және т.б.) қолданылады. Осы пән бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Елифанова Л.М. Офтальмология.: Учебник. – М.: 2010. - 160 с.
2. Кошеров К.Б. Көз аурулары. – Алматы, 1997.
3. Рубан Э.Д. Глазные болезни. Учебник. – «Феникс» Ростов-на-Дону.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Азнабаев М.Т., Мальханов В.Б. «Аденовирусные и хламидийные заболевания глаз», – Уфа: Гилем, 1995.
2. Мустафина Ж.Г. с соавт. Глаукома – Алматы, 1995.
3. Роземблом Ю.З. Оптометрия – М. 1996.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикаық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тестілер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, оқулық фильмдер;
5. Тақырыптық плакаттар жиынтығы.

3.2 Основное содержание дисциплины

Тема 1 Сестринское дело при заболеваниях крови у детей

Анатомо-физиологические особенности системы крови у детей. Причины и предрасполагающие факторы, клинические проявления, принципы лечения и профилактики при болезнях системы крови (геморрагические диатезы, лейкозы). Сестринский уход за больными детьми. Неотложная доврачебная помощь при кровотечениях.

Тема 2 Сестринское дело при заболеваниях сердечно-сосудистой системы у детей

Анатомо-физиологические особенности сердечно-сосудистой системы у детей. Причины и предрасполагающие факторы, клинические проявления, принципы лечения и профилактики при болезнях сердечно-сосудистой системы (врожденные пороки сердца, ревматизм). Сестринский уход за больными детьми. Неотложная доврачебная помощь при обмороке и коллапсе.

Тема 3 Сестринское дело при заболеваниях органов мочевого выделения

Анатомо-физиологические особенности органов мочевого выделения у детей у детей. Причины и предрасполагающие факторы, клинические проявления, осложнения, принципы лечения и профилактики при болезнях органов мочевого выделения (гломерулонефрите, пиелонефрите). Сбор мочи на различные анализы и пробу по Зимницкому. Подготовка больных к дополнительным методам исследования. Сестринский уход за больными детьми.

Тема 4 Сестринское дело при заболеваниях органов эндокринной системы

Анатомо-физиологические особенности органов эндокринной системы у детей. Причины и предрасполагающие факторы, клинические проявления, осложнения, диагностика и принципы лечения. Неотложная доврачебная помощь при гипергликемической и гипогликемической комах. Профилактика сахарного диабета. Сестринский уход за больными детьми.

Тема 5 Сестринское дело при туберкулезе у детей

Этиология, эпидемиология, клинические формы, принципы лечения туберкулеза. Неспецифическая и специфическая профилактика. Сестринский уход за больными детьми. Проба Манту, техника постановки и оценка ее результатов.

Тема 6 Сестринское дело при воздушно – капельных инфекциях у детей

Этиология, эпидемиология, клинические проявления, принципы лечения, противоэпидемические мероприятия в очаге воздушно-капельной инфекции. Неспецифическая и специфическая профилактика. Сестринский уход за больными детьми. Методика сбора материала на лабораторные исследования. Учетные формы № 112у, № 63у, № 58.

	- показания и противопоказания к проведению лечебной физкультуры и массажа; - основы медицинского контроля владеть: - методикой составления комплексов лечебной гимнастики и проведения занятий с больными при различных заболеваниях и травмах; - методикой исследования физического развития
--	---

3 Тематический план и содержание дисциплины «Сестринское дело в педиатрии - 2»

3.1 Тематический план дисциплины

№ п/п	Количество учебного времени при очной форме обучения			
	Наименование разделов и тем	Уровень специалиста среднего звена		
		Всего	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	Тема 1 Сестринское дело при заболеваниях крови у детей	4	-	4
2	Тема 2 Сестринское дело при заболеваниях сердечно – сосудистой системы у детей	6	-	6
3	Тема 3 Сестринское дело при заболеваниях органов мочевого выделения	6	-	6
4	Тема 4 Сестринское дело при заболеваниях органов эндокринной системы	4	-	4
5	Тема 5 Сестринское дело при туберкулезе у детей	4	-	4
6	Тема 6 Сестринское дело при воздушно – капельных инфекциях у детей	12	-	12
7	Тема 7 Организация и содержание работы медсестры по оказанию неотложной помощи детям	8	-	8
	Всего:	44	-	44

3 «Оториноларингологиядағы мейірбике ісі» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№ р/с	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Бөлімдер мен тақырыптар атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	1 тақырып Оториноларингологияға кіріспе. Оториноларингологиядағы науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудың жалпы мәселелері	4	-	4
2	2 тақырып Мұрын және қосалқы қуыстардың ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру	4	-	4
3	3 тақырып Көмей, кеңірдек, жұтқыншақ және өңеш ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру	4	-	4
4	4 тақырып Құлақ ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру	4	-	4
5	5 тақырып ЛОР-ағзалардың онкологиялық ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Инфекциялық қауіпсіздік	4	-	4
	Барлығы	20	-	20

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 тақырып Оториноларингологияға кіріспе. Оториноларингологиядағы науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастырудың жалпы мәселелері

Лор ағзалардың ауруларымен сырқаттанатын науқастарды ауру және өмір анамнездерін жинау мақсатымен сұрастыру әдістемесі. Мұрын, есту және вестибулярлы анализаторлардың қызметтерін тексеру әдістемесі. Науқасты қарап тексеруге дайындау ережелері.

2 тақырып Мұрын және қосалқы қуыстардың ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру

Мұрын және қосалқы қуыстар аурулары кездерінде клиникалық диагноз қою ережелері. Науқасты мұрын қуыстарына рентгенография жасауға дайындау. Мұрыннан жағынды алу, мұрын риноскопиясын жүргізу әдістемесі.

Мұрын және қосалқы қуыстардың ауруларымен сырқаттанатын науқастарға күтім жасауды ұйымдастыру. Сыртқы мұрын аурулары. Мұрыннан қан кету: жалпы және жергілікті себептері. Қан кетуді тоқтату тәсілі: тампонада, күйдіру, жалпы және жергілікті қан тоқтататын заттарды қолдану. Мұрынның қабыну аурулары. Жоғарғы тыныс алу жолдарының жіті және созылмалы ауруларының себебі ретінде тұрмыстық, метеорологиялық, инфекциялық, бактериологиялық, вирустық, аллергиялық, кәсіби факторлардың рөлі. Жіті тұмау. Емшектегі балалардағы жіті тұмау. Емдеу принциптері. Вазомоторлы аллергиялық тұмау. Озен немесе жағымсыз иісті тұмау. Жіті синуситтер. Мұрын және мұрын маңындағы қойнаудың зақымдануы. Мұрын қалқасының гематомасы және абсцесі, мұрын сүйектерінің, шеміршегінің сынуы. Мұрын және мұрын маңындағы қойнауға бөгде заттың болуы, ринолиттер, алдын алу, оларды алып тастау әдістері. Науқасқа қарапайым күтім жасаудың емшараларын үйрету.

3 тақырып Көмей, кенірдек, жұтқыншақ және өңеш ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру

Жіті және созылмалы ларингиттердің, көмей мен өңештегі бөгде заттардың клиникасы, диагностикасы және емі. Көмей стенозы және ісінуі кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Трахеотомиясы бар науқастарға күтім жасауды ұйымдастыру.

4 тақырып Құлақ ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру

Құлақ ауруларының (мастоидит, отит) клиникасы. Сыртқы есту жолынан бөгде заттарды алып тастау әдістемесі. Құлаққа жылытқыш компресс қою, құлақты шаю, бактериологиялық себуге құлақтан жағынды алу әдістемесі. Операциядан кейінгі кезеңде науқастарға күтім жасауды ұйымдастыру.

5 тақырып ЛОР-ағзалардың онкологиялық ауруларымен сырқаттанатын науқастарға медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру. Инфекциялық қауіпсіздік

Мұрын және мұрын маңындағы қойнаулардың ісіктері (кәтерлі және кәтерсіз). Симптоматикасы, диагностикасы, хирургиялық жолдармен емдеудің, сәулемен емдеудің және құрама емнің принциптері.

Жұтқыншақ ісіктері: кәтерсіз (жасөспірімдегі мұрынжұтқыншақтың ангиофибромасы) және кәтерлі (обыр, саркома). Диагностикасы, емдеу принциптері. Жұтқыншақ ауруларын анықтау кезіндегі онкологиялық сақтық.

Көмей ісіктері. Кәтерсіз ісіктер – фибромалар, папилломалар, ангиомалар, лимфоангиомалар. Балалардағы және ересектердегі көмей папилломатозы. Клиникасы, ем-

СК 2. Уметь организовывать и осуществлять сестринский процесс при нарушении функции различных органов и систем;

СК 3. Выполнять профилактические, лечебные, диагностические мероприятия, назначенные врачом в больничном учреждении, готовить инструменты и ассистировать врачу при проведении сложных манипуляций;

СК 4. Знать охрану здоровья матери и ребенка, методы исследования беременных и гинекологических больных, принципы и задачи планирования семьи, методы контрацепции;

СК 5. Знать методы эффективной коммуникации в организации, вопросы психологии для управления конфликтами, стрессами и инновациями в организации;

СК 6. Уметь подготовить пациента к лабораторным, функциональным, инструментальным методам исследования, проводить забор, доставку, хранение собранного материала для бактериологического исследования;

СК 7. Уметь осуществлять программу ВОЗ по ИВБДВ, составлять карты профилактических прививок у детей, давать рекомендации по уходу и питанию у детей грудного возраста;

СК 8. Уметь выполнять реанимационные, реабилитационные, лечебно-оздоровительные, санитарно-гигиенические, санитарно-просветительные мероприятия в соответствии со своей профессиональной компетенцией, полномочиями и врачебными назначениями.

- методику наблюдения и ухода за больными в отделении дерматовенерологии;
- методами лечения различных заболеваний в практике дерматовенерологии;

уметь:

- проводить назначенные врачом лечебные процедуры и мотивированный уход за пациентами.

В результате изучения дисциплины «Сестринское дело в офтальмологии» обучающийся будет:

знать:

- анатомическое строение органа зрения;
- функции органа зрения;
- диагностику заболеваний глаз;
- методы лечения различных заболеваний глаз;

владеть:

- методикой обследования зрительных функций;
- навыками наблюдения и ухода за больными в отделении офтальмологии.

В результате изучения дисциплины «Сестринское дело в оториноларингологии» обучающийся будет:

знать:

- анатомическое строение лорорганов;
- функции лорорганов;
- диагностику и методы лечения различных заболеваний лорорганов;

владеть:

- методикой обследования пациентов с заболеваниями уха, горла, носа;
- навыками наблюдения и ухода за больными в отделении отоларингологии.

В результате изучения дисциплины «Лечебная физкультура и массаж» обучающийся будет:

знать:

- механизмы действия физических упражнений и их классификацию;

<p>Профессиональными: ПК 1. Знать организацию работы медицинских организаций в новых экономических условиях; ПК 2. Знать основы современных информационных технологий (знание компьютера, автоматизированные системы обучения и управления и др.); ПК 3. Уметь выявлять клинические симптомы, ставить сестринский диагноз, проводить мотивированный уход за больными разных возрастных групп; ПК 4. Оказывать квалифицированную медицинскую помощь взрослому и детскому населению; ПК 5. Оказывать неотложную доврачебную медицинскую помощь; ПК 6. Проводить мероприятия по защите населения, пациентов, пострадавших и персонала службы медицинских катастроф, медицинской службы гражданской обороны, оказывать доврачебную помощь в чрезвычайных ситуациях; ПК 7. Основы паллиативной сестринской помощи, основы танатологии; ПК 8. Уметь вести пропаганду здорового образа жизни, владеть умениями и навыками физического совершенствования жизни, дать оценку уровня здоровья, составить программу улучшения здоровья, уметь проводить мероприятия по профилактике и борьбе с вредными привычками; ПК 9. Быть компетентным в области международных стандартов качества оказания медицинской помощи;</p> <p>Специальными: СК 1. Знать нормативные документы, определяющие основные задачи, функции, условия и порядок профессиональной деятельности специалиста;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - определения вида операции (экстренная, плановая, срочная), показаний и противопоказаний к операции; - участия в подготовке проведения операции; - наблюдения за больным во время и после операции; - оказания первой медицинской помощи и осуществления ухода за больными в хирургической практике. <p>В результате изучения дисциплины «Сестринское дело в акушерстве и гинекологии 2» обучающийся будет знать:</p> <ul style="list-style-type: none"> - антенатальную охрану плода; - интеграцию акушерской помощи с общей лечебной целью; - организацию кабинетов и центров перинатальной диагностики; - методику оказания анестезиологической и неонатологической помощи в акушерских стационарах; - роль медицинской сестры в снижении перинатальной смертности (в женской консультации и стационаре); <p>уметь:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводить диагностику, лечение и профилактику перинатальной патологии; - проводить уход и наблюдение за пациентами с акушерской и гинекологической патологией; - оказывать анестезиологическую и неонатологическую помощь в акушерских стационарах. <p>В результате изучения дисциплины «Сестринское дело в педиатрии дерматоневрологии» обучающийся будет знать:</p> <ul style="list-style-type: none"> - анатомическое строение кожи и придатков; - диагностику кожных заболеваний и заболеваний, передающихся половым путем;
---	--

деу принциптері. Қатерлі ісіктер. Көмейдің обыралды. Дискератоздар.

Көмей обыры. Ерте диагностикалау әдістері. Көмей обырын ерте диагностикалаудағы биопсияның, микроларингоскопияның, стробоскопияның, рентген-томографиялық зерттеудің, компьютерлік томографияның мәні. Хирургиялық жолдармен емдеудің, сәулемен емдеудің және құрама емнің принциптері. Обыралды жағдайларды диагностикалауда профилактикалық қарап тексеру және диспансеризацияның мәні. Жұтқыншақ ауруларын анықтаудағы онкологиялық сақтық.

Құлақ ісіктері. Қатерсіз және қатерлі. Гломусты және каротидты ісіктер. Клиникасы, диагностикасы, болжамы. Емдеу әдістері.

Жұмыс кезінде науқас пен медициналық қызметкерлерге инфекциялық қауіпсіздікті қамтамасыз ету. Бөлімшедегі санитариялық-індетке қарсы тәртіп. Науқастарға күтім жасу кезінде заттарды зарарсыздандыру ережелері.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологияларын таңдау «Оториноларингологиядағы мейірбике ісі» пәні мазмұнының ерекшелігімен негізделген, жалпы практика мейірбикесі, мамандандырылған мейірбике (МЖМБС-ты, білім беру бағдарламасын қараңыз) құзыреттіліктері аясында науқастарға күтім жасау бойынша білімдердің, дағдылардың және іскерліктердің қалыптасуына бағытталуы тиіс.

МЖМБС-ке сәйкес білім алушылардың негізгі, кәсіби және арнайы құзыреттіліктерін қалыптастыруға икемделген молульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды жүргізген кезде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылады. Оқыту кезінде қазіргі кездегі оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларды қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Пәнді оқу барысында бастапқы, ағымды, аралық және қорытынды бақылаулар жүргізіледі. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастыру кезінде оқу орындары практикалық және тестілік тапсырмалар құрастырулары тиіс. Осы пән бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Овчинников Ю.М. «Болезни уха горла и носа» учебник. – Москва, 2008
2. Богомилский М.Р., Кальштейн Л.И. Детская оториноларингология. – Москва, 2001.
4. Пальчун В.Т. Болезни уха, горла, носа. – М.: Медицина, 2000.
5. Солдатов И.Б., Гофман В.Р. Оториноларингология. – Санкт-Петербург, 2001.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Дискаленко В.В., Лавренова Г.В., Глухова Е.Ю. и соавт. (под ред. Плужникова М.С.). Справочник по оториноларингологии. – Санкт-Петербург, 2002.
2. Тарасов Д.И., Миньковский А.Х. Скорая и неотложная помощь в оториноларингологии. – М.: Медицина, 1990.
3. Тулебаев Р.К., Братель И.Н., Ушаков И.С. Диагностика и профилактика воспалительно-дистрофических изменений респираторного тракта /учебно-методическое пособие/. – Астана, 2000.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикаық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тестілер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Диапозитивтер, оқулық фильмдер;
5. Тақырыптық плакаттар жиынтығы.

стринское дело в хирургии и реанимации», «Сестринское дело в акушерстве и гинекологии», «Сестринское дело в педиатрии», «Сестринское дело в эпидемиологии и инфекционных болезнях».

При реализации настоящей Типовой учебной программы рекомендуется использовать различные дидактические и наглядные пособия, новые информационные технологии.

Настоящая Типовая учебная программа предусматривает проведение практических занятий в лечебных учреждениях, где обучающиеся приобретают навыки и умения по уходу за больными пациентами и оказанию неотложной доврачебной помощи.

Формы проведения занятий:

- учебные занятия по расписанию учебного заведения (практические и индивидуальные). Занятия рекомендуется проводить с использованием различных форм организации учебного процесса: деловая игра, урок – конференция, урок моделирования клинических ситуаций и др.

2 Планируемые результаты обучения дисциплине

Результаты обучения, запланированные в стандарте и образовательной программе	Результаты, запланированные в типовой учебной программе
<p>В результате изучения дисциплин обучающийся должен обладать следующими компетенциями:</p> <p>Базовыми:</p> <p>БК 1. Организовать рабочее место;</p> <p>БК 2. Соблюдать технику безопасности;</p> <p>БК 3. Владеть знаниями основных моделей построения взаимоотношений «медицинский работник» и «пациент»;</p> <p>БК 4. Знать основы ухода за пациентами.</p> <p>БК 5. Знать гигиенические мероприятия, направленные на предупреждение заболеваний, укрепление здоровья и формирование здорового образа жизни;</p> <p>БК 6. Знать систему инфекционного контроля и инфекционной безопасности пациентов и медицинского персонала в структурных подразделениях в медицинских организациях;</p> <p>БК 7. Владеть алгоритмами выполнения первой медицинской помощи, медицинскими манипуляциями и методами ухода.</p>	<p>В результате изучения дисциплины «Сестринское дело в педиатрии - 2» обучающийся будет владеть знаниями и навыками:</p> <ul style="list-style-type: none">- анатомо-физиологических особенностей детского организма;- оценки состояния больного ребенка;- проведения, назначенных врачом лечебных процедур и мотивированного ухода за больными детьми;- оказания доврачебной помощи при неотложных состояниях;- сбора материала на лабораторные исследования;- проведения вакцинации детям;- проведения санитарно-просветительной работы с родителями и детьми старшего возраста. <p>В результате изучения дисциплины «Сестринское дело в хирургии - 2» обучающийся будет владеть навыками:</p> <ul style="list-style-type: none">- профилактики хирургической инфекции;

1 Пояснительная записка

Настоящая Типовая учебная программа разработана в соответствии с Государственным общеобязательным стандартом образования (далее - ГОСО) по специальности 0302000 - «Сестринское дело» с квалификацией 0302033 - «Медицинская сестра общей практики».

Изучение дисциплины «Сестринское дело в общей практике» является неотъемлемой частью формирования профессиональной компетентности медицинской сестры общей практики.

Целью изучения данной дисциплины является закрепление, углубление и дополнение знаний по основным специальным клиническим дисциплинам.

Общий объем учебного времени выделено на проведение практических занятий в количестве 214 часов, из них:

- сестринское дело в педиатрии 2 – 44 часа;
- сестринское дело в хирургии 2 – 40 часов;
- сестринское дело в акушерстве гинекологии 2 – 40 часов;
- сестринское дело в дерматовенерологии – 20 часов;
- сестринское дело в офтальмологии – 20 часов;
- сестринское дело в оториноларингологии – 20 часов;
- лечебная физическая культура и массаж – 30 часов.

При реализации настоящей Типовой учебной программы в соответствии с ГОСО по специальности 0302000 – «Сестринское дело» предусмотрено проведение дифференцированного зачета.

Дифференцированный зачет проводится за счет общего бюджета времени, отводимого на изучение дисциплины.

Перечень разделов и тем является обязательным для изучения и не может быть изменен в сторону уменьшения, но может быть изменен в сторону углубления и (или) расширения изучаемых тем (разделов).

Количество учебного времени на изучение тем по разделам носит рекомендательный характер и может быть изменено при сохранении содержания образования по дисциплине.

Согласно ГОСО введена структура модульного обучения с уклоном на формирование у обучающихся базовых, профессиональных и специальных компетенций. При разработке рабочих учебных программ организация образования имеет право изменять объем учебного времени, выделенного в типовом учебном плане на изучение дисциплины в пределах 15-25%, при сохранении объема учебного времени, отведенного на цикл (ГОСО РК 4.05-2008 «Образование среднее. Техническое и профессиональное. Основные положения».

Настоящая типовая учебная программа базируется на знаниях, умениях и навыках обучающихся по предметам «Анатомия», «Физиология», «Фармакология», «Основы сестринского дела».

Программа предусматривает интеграцию со следующими клиническими дисциплинами: «Пропедевтика внутренних болезней и сестринское дело в терапии», «Се-

3 «Емдік дене шынықтыру және массаж» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№ р/с	Күндізгі оқыту нысанындағы оқу уақытының көлемі (сағат)			
	Бөлімдер мен тақырыптардың атауы	Орта буынды мамандар деңгейі		
		Барлығы	Теория	Практика
1	2	3	4	5
1	1 бөлім Емдік дене шынықтыру негіздері 1.1 тақырып Медициналық мекемеде емдік дене шынықтыруды ұйымдастыру	4	-	4
2	1.2 тақырып Емдік гимнастика кешені	4	-	4
3	2 бөлім Емдік дене шынықтырудың жеке әдістемелері. Түрлі аурулар мен жарақаттар кезінде емдік дене шынықтыру 2.1 тақырып Емдік дене шынықтырудың жеке әдістемелері	2	-	2
	2.2 тақырып Түрлі аурулар мен жарақаттар кезіндегі емдік дене шынықтыру	4	-	4
4	3 бөлім Массаж, түрлері және массаж жасау техникасы	4	-	4
	3.1 тақырып Массаждың негіздері	4	-	4
	3.2 тақырып Тұлғаға және оның жеке бөлімдеріне жасалатын массаж	4	-	4
	3.3 тақырып Нерв жүйесі және тірек-қимыл аппаратының аурулары кезіндегі массаж	4	-	4
	3.4 тақырып Ішкі ағзалардың аурулары кезіндегі массаж	4	-	4
	Барлығы	30	-	30

3.2 Пән бойынша үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны

1 бөлім Емдік дене шынықтырудың негізі

1.1 тақырып Медициналық мекемеде емдік дене шынықтыруды ұйымдастыру

Медициналық мекемеде емдік дене шынықтыруды ұйымдастыру ерекшелігі. ЕДШ жүргізу орындарына қойылатын санитария-гигиеналық талаптар. Адамның дене

пішімінің дамуын бағалау және зерттеу әдістерін жүргізу. Емдік дене шынықтырумен шұғылданатындарға медициналық бақылау жүргізу әдісі. Медициналық бақылаудың қорытындысын бағалау.

1.2 тақырып Емдік гимнастика жиынтығы

Емдік мақсатта қолданылатын дене шынықтыру құралдары. Гимнастикалық жаттығулардың жіктемесі. ЕДШ жаттығу құрылымының жалпы педагогикалық принциптері. Емдік гимнастика жиынтығын құрастыру әдісі. Науқастарға емдік гимнастикамен шұғылдану кезеңдері. Жеке, шағын топтармен және топпен ЕДШ жаттығуын өткізу.

2 бөлім. Емдік дене шынықтырудың жеке әдістемелері. Түрлі аурулар мен жарақаттар кезіндегі емдік дене шынықтыру

2.1 тақырып Емдік дене шынықтырудың жеке әдістері

Дене жаттығуларының физиологиялық негіздері. Бейімделушілік, анатомиялық белгілер және әдістемелік бағыттама бойынша гимнастикалық жаттығуларды қолдану мақсаттары. Жалпы дамыту мақсатындағы және арнайы гимнастикалық жаттығулар.

2.2 тақырып Әртүрлі аурулар мен жарақаттар кезіндегі емдік дене шынықтыру

Аурулар мен жарақаттар кезінде емдік гимнастика жиынтығын құрастыру ерекшеліктері. Нерв жүйесі, жүрек-қан тамыр, тыныс алу, ас қорыту ауруларында және тірек-қимыл аппаратының жарақаттарында, зат алмасудың бұзылуы кезінде қозғалыс тәртібі, денеге күш түсіру көлемі, арнайы гимнастикалық жаттығулар.

Науқастармен емдік гимнастика жиынтығын жүргізу әдісі.

3 бөлім. Массаж, түрлері және массаж жасау техникалары

3.1 тақырып Массаждың негіздері

Массаждың анатомия-физиологиялық негізі. Массаждың түрлері. Классикалық массаждың тәсілдерін орындау техникасы. Массаж жасаудың гигиеналық негіздері. Массаж жасаудың жалпы көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.

3.2 тақырып Тұлғаға және оның жеке бөлімдеріне массаж жасау

Арқаға, кеудеге, ішке массаж жасау әдістемесі. Массаж жасаудың көрсетімдері мен қарсы көрсетімдері.

3.3 тақырып Нерв жүйесі және тірек-қимыл аппаратының аурулары кезіндегі массаж

Басқа, қолға, аяққа массаж жасау әдістемесі. Инсульт кезінде массаж жасау техникасы және әдістемесі. Бел-сегізкөз радикулиті кезінде массаж жасау техникасы және әдістемесі. Мойын-кеуде остеохондрозы, сколиоздар, жалпақтабандық кезінде массаж жасау техникасы және әдістемесі.

СОДЕРЖАНИЕ

1. Пояснительная записка	40
2. Планируемые результаты обучения дисциплины	41
3. Тематический план и содержание дисциплины	44
4. Требования к условиям организации и реализации образовательного процесса	68
5. Контроль планируемого результата обучения.	68
6. Литература и средства обучения	69

Авторы:

1. Пягай Н.П. – председатель ЦМК, преподаватель специальных дисциплин, КГКП «Кокшетауский медицинский колледж»;
2. Валеева Г.А. – преподаватель специальных дисциплин КГКП «Кокшетауский медицинский колледж»;
3. Мокрова И.И. – преподаватель специальных дисциплин КГКП «Кокшетауский медицинский колледж»;
4. Головина О.В. – преподаватель специальных дисциплин КГКП «Кокшетауский медицинский колледж».

Эксперты:

1. Сагидолдина Л.К. – доцент кафедры дерматовенерологии КазНМУ им. С.Д. Асфендиярова, врач высшей категории;
2. Нурманова М.Ш. – РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников», председатель ЦМК «Сестринское дело и педиатрия», к.м.н.;
3. Телибаева А.А. – РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников», преподаватель хирургии, к.м.н.;
4. Смаилова Л.К. – РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников» г. Алматы, старший преподаватель акушерства и гинекологии;
5. Смаилова М.А. – РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников», преподаватель оториноларингологии;
6. Манапова С.М. – РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников», преподаватель высшей категории дисциплины «ЛФК и массаж»;
7. Омарова Г.И. – РГКП «Республиканский медицинский колледж по подготовке и переподготовке средних медицинских и фармацевтических работников, преподаватель первой категории дисциплины «Офтальмология».

1 РАЗРАБОТАНА и ВНЕСЕНА Республиканским центром инновационных технологий медицинского образования и науки и КГКП «Кокшетауский медицинский колледж».

2 ВВЕДЕНА впервые.

3 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА разработана в соответствии с государственным общеобязательным стандартом образования 2010 года по специальности 0302000 – «Сестринское дело» с квалификацией 0302033 – «Медицинская сестра общей практики».

4 ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА утверждена приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 5 августа 2010 года № 604.

3.4 тақырып Ішкі ағзалардың аурулары кезіндегі массаж

Ішкі ағзалардың аурулары кезінде массаж жасау әдістері. Жүрек-қантамыр, тыныс алу, асқорыту жүйелерінің аурулары кезінде массаж жасау техникасы. Балаларға массаж жасау ерекшеліктері.

4 Білім беру үрдісін ұйымдастыруға және жүзеге асыруға қойылатын талаптар

Білім беру технологияларын таңдау «Емдік дене шынықтыру және массаж» пәні мазмұнының ерекшелігімен негізделген, жалпы практика мейірбикесі, мамандандырылған мейірбике (МЖМБС-ты, білім беру бағдарламасын қараңыз) құзыреттіліктері аясында науқастарға күтім жасау бойынша білімдердің, дағды-лардың және іскерліктердің қалыптасуына бағытталуы тиіс.

МЖМБС- на сәйкес білім алушылардың негізгі, кәсіби және арнайы құзыреттіліктерін қалыптастыруға икемделген модульдік оқыту құрылымы енгізілген. Практикалық сабақтарды жүргізген кезде топты 8 адамнан аспайтын топшаларға бөлу қарастырылады.

Оқыту кезінде қазіргі кездегі оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқу бағдарламаларын қолдану ұсынылады.

5 Оқытудың жоспарланған нәтижесін бақылау

Пәнді оқу барысында бастапқы, ағымды, аралық және қорытынды бақылаулар жүргізіледі. Оқу жұмыс бағдарламасын құрастыру кезінде оқу орындары практикалық және тестілік тапсырмалар құрастырулары тиіс. Осы пән бойынша қорытынды бақылау түрі саралау сынағы болып саналады.

6 Әдебиеттер және оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

1. Восстановительная медицина: учебник. Епифанов В.А. – М., 2010. – 300 с.
2. Лечебная физическая культура и массаж: учебное пособие. 2-е изд. Епифанов В.А. – М., 2008. – 528 с.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

1. Дубровский В.И. «Лечебная физическая культура». – М., 2004.
2. Васичкин В.И. «Все про массаж». – М., 2003.

6.3 Оқу құралдары:

1. Дидактикаық және көрнекі құралдар;
2. Қағаз және электронды түрде тасымалданған тестілер;
3. Қағаз және электронды түрде тасымалданған оқу-әдістемелік құралдар;
4. Тақырыптық плакаттар жиынтығы.

МИНИСТЕРСТВО ЗДРАВООХРАНЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

ТЕХНИЧЕСКОЕ И ПРОФЕССИОНАЛЬНОЕ ОБРАЗОВАНИЕ

ТИПОВАЯ УЧЕБНАЯ ПРОГРАММА

СЕСТРИНСКОЕ ДЕЛО В ОБЩЕЙ ПРАКТИКЕ

Специальность: 0302000 – «Сестринское дело»

Квалификация: 0302033 – «Медицинская сестра общей практики»

Объем часов - 214

Астана 2010